ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة : إيڤا دروپشيان

1000 Լ.Ո. 71ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 299 (19599) ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 4 ՄԱՐՏ 1997 10 ԷՋ

ՏԸ ՇԱՐՒԷԹ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԲԵՐԷ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Էրվէ Տը Շարէթ երէկ գիշեր ժամանեց Իսրայէլ՝ սկսելով եօրեայ շրջապտոյտ մը:

Տը Շարէթի այցելութեան նպատակն է նպաստել Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացի վերաշխուժացման. հակառակ այն իրողութեան. որ Երուսաղէմի մէջ բնակարաններ կառուցելու Իսրայէլի ծրագիրը մեծ վնաս կը հասցնէ խաղաղութեան ճիգերուն: Ֆրանսայի դիւանագիտութեան պետը Երուսաղէմ պիտի մնայ մինչեւ վաղը. ապա պիտի անցնի Դամասկոս. ուր պիտի տեսակցի սուրիացի պատասխանատուներուն հետ: ԴԷպի Փարիզ վերադարձի ճամբուն վրայ Տը Շարէթի օդանաւը էջք պիտի կատարէ Պէյրութի օդակայանը:

Երուսաղէմ իր կեցութեան ընթացքին. Տը Շարէթ պիտի չայցելէ պաղեստինցիներու Արեւելքի Տունը. խուսափելու համար դիւանագիտական որեւէ հարցէ: Նշենք. որ Իսրայէլ կը մերժէ ճանչնալ պաղեստինցիներու ներկայացուցչութիւնը արեւելեան Երուսաղէմի մէջ:

Տը Շարէթ. որ Իսրայէլ պիտի մնայ երկու գիշեր. պիտի տեսակցի վարչապետ Նեթանիահուի եւ արտաքին գործոց նախարար Տէյվիտ Լեւիի հետ: Ան պիտի փորձէ ընդգծել Եւրոպայի եւ յատկապէս Ֆրանսայի դերը խաղաղութեան բանակցութիւններուն մէջ:

ՆԱԶԱՐԲԱՅԻ ԺՈՂՈՎԸ ՄՆԱՑ ԼՈՒԱ

ՊԷՅՐՈՒԹ ԵԻՍ ԲԵՄ ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՌՈՒԶԵՌԻ

Լիբանանի դէմ Իսրայէլի բոզոքագիրը քննարկելու համար, Ապրիլեան Զինադուլի Յաձնախոհմբը երէկ ժողով կումարեց Նաքուրայի մէջ, սակայն մինչեւ ուշ գիշեր, ժողովին ելքը կը մնար անորոշ, ինչ որ դէտերու կողմէ նկատուեցաւ սուր բանավէճերու հետեւանք:

Նաքուրայի ժողովին «լուսանցքային» այս վիճակը դիւանագիտական բեմը բաց ձգեց Պէյրութի մէջ երկու գլխաւոր կարգադումներու առջեւ:

Զարգացումներէն առաջինն էր Լիբանան - Ճափոն «մանր տագնապ»ը, որուն լուծումը յայտնապէս մտած է ընթացքի մէջ: Արդարեւ, Ճափոնէն ժամանած պատւիրակութիւնը երէկ գիշեր իր բանակցութիւնները կրնքեց Պաապտայի Պալատին մէջ, խոստում ստանալէ ետք նախագահ Իլիաս Հրոուէյնի, որ «կարմիր - բանակային»ներու չուրջ ծագած անորոշութիւնը չուտով վերջ պիտի գտնէ եւ այս հարցը անդրադարձ պիտի չունենայ Լիբանան - Ճափոն յարաբերութեանց ու մանաւանդ Ճափոնէն ակնկալուող օժանդակութեանց փոխանցումին վրայ:

Երկրորդ գարգացումը՝ ամերիկացի նախկին խորհրդարանական Ճորճ Միչըլի գլխաւորած պատւիրակութեան ունեցած տեսակցութիւններու շարքն էր: Մամլոյ յայտարարութեան մը պահուն, Միչըլ բացայայտ դարձուց, որ ամերիկացիք չահագրգռուած են Լիբանանի վերակառուցման ծրագիրներով եւ յայտնապէս մտահոգ՝ ամերիկացիներու Լիբանան այցելութեան դէմ դրուած արգելքին բագմաճիւղ հետեւանքներով: Դէտերու նկատողութենէն չվրիպեցաւ, որ ամերիկեան այս պատւիրակութեան Պէյրութ այցելութիւնը կը կանխէր եւրոպացի նախարարներու միջին արեւելեան շրջապտոյտները: Արդարեւ, երկու Տը Շարլթի Իսրայէլ, Սուրիա եւ Լիբանան շրջապտոյտ, անկախ Իսրայէլի որոշ վերապահութենէն, իր դիմաց ունի նաեւ ամերիկեան մտահոգութիւն մը, հակառակ Տր Շարլթի պնդումին, որ Ֆրանսայի եւ ընդհանրապէս Եւրոպայի միջին արեւելեան դերակատարութիւնը պէտք է դիտել իբրեւ լրացուցիչ, եւ ոչ թէ իբրեւ մրցակից՝ ամերիկեանին:

ՊԸՐՐԻ ՔՈՒԷՅԹԻ ՄԷՋ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պրրրի, որ 2 օր առաջ պաշտօնական այցելութեան մը համար մեկնած էր Քուվէյթ, երկկ տեսակցութիւն ունեցաւ քուվէյթցի իր պաշտօնակիցին՝ Ահմէտ Սաատունի հետ, քննարկելով արաբական աշխարհը յուզող եւ Իրաքի յարաբերութիւններուն կապուած հարցեր:

Տեսակցութենէն, ետք Քուվէյթի Ազգային ժողովի չէնքին մէջ տեղի ունեցաւ աշխատանքային հանդիպում մը, Պրրրիի ընկերակցող խորհրդարանական պատւիրակութեան մասնակցութեամբ: Օրակարգին վրայ էր Միջին Արեւելքի ջուրերու, արարական տնտեսական միացեալ շուկայի եւ Արարական Խորհրդարանական Միութեան կառոյցի բարեփոխման հարցերը:

Պրրրի այսօր հանդիպումներ պիտի ունենայ Քուվէյթի իշխանին, վարչապետին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ:

Ա. ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ԱՌ Ի ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Պէյրութի մօտ Հայաստանի դեսպան Երուանդ Մելքոնեան այցելեց արտաքին գործոց նախարարութեան ընդհանուր տնօրէն Ջաֆէր Հասանի եւ անոր հետ քննարկեց Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Ալեքսանդր Արզումանեանի Պէյրութ այցելութեան կապուած հարցեր:

Պետական լրատու գործակալութիւնը երէկ յիշեցուց, որ նախարար Ֆարէս Պուէյզ անցեալ շաբաթ որոշած է Երեւանի մէջ բանալ Լիբանանի դեսպանատունը եւ առաջին հանգրուանին նշանակել դեսպանատան գործավար մը:

ԿՈՉ ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

Անգամ մը եւս լիբանանահայութիւնը ինքզինք կը գտնէ ինքնահաստատման հանգրուանի մը դիմաց:

Անգամ մը եւս լիբանանահայութիւնը պէտք է հայու եւ լիբանանցիի իր համայնքային եւ քաղաքացիական իրաւունքները պաշտպանէ եւ պարտականութիւնները կատարէ:

Յունիս ամսուան ընթացքին (Յունիս 1 եւ 8), Լիբանանի ամբողջ տարածքին տեղի պիտի ունենան քաղաքապետական խորհուրդներու եւ թաղապետներու ընտրութիւններ:

Լիբանանահայութիւնը պիտի մասնակցի այս ընտրութիւններուն, բոլոր այն շրջաններուն մէջ, ուր ինք ներկայութիւն է իբրեւ քուէարկող: Պիտի մասնակցի՝ փաստելու համար իր յանձնառութիւնը եւ ապահովելու իր իրաւունքները:

Այս գիտակցութեամբ տոգորուած լիբանանահայ իւրաքանչիւր քաղաքացիէ կը սպասուի կատարել իր պարտականութիւնը:

Յառաջիկայ օրերուն մեր ժողովուրդին պիտի տրուին ընտրական *քարտի* ապահովումը դիւրացնող միջոցառումներու մասին յաւելեալ տեղեկութիւններ:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՄԲ

ԱՐԱՖԱԹԻ ՀԵՏ ՏԵՍԱԿՑԵԼԻ ԵՏՔ

ՔԼԻՆԹԸՆ ԱՆՎՏԱՀՈՒԹԵԱՆ ՔԱՅԼ ՆԿԱՏԵՑ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Պաղեստինցիներու նախագահ Եասէր Արաֆաթի հետ տեսակցելէ ետք, Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն երէկ յայտարարեց, թէ ինք կը փափաքի, որ Իսրայէլ չնախաձեռնէր Արեւելեան Երուսաղէմի բնակարանային ծրագիրին, որովհետեւ այդ քայլը «անվստահութիւն կը ներշնչէ»: Քլինթըն, սակայն, թղթակիցներուն չյայտնեց թէ ինքը ի՛նչ միջոցառումներու պիտի դիմէ, ճնշում բանեցնելու համար Իսրայէլի վրայ, որպէսզի ան հրաժարի այս ծրագիրէն:

Քլինթըն Արաֆաթի հետ տեսակցեցաւ չուրջ 90 վայրկեան, որուն ընթացքին անոնք քննարկեցին Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացը, յատկապէս պաղեստինեան թրդթածարը: Քլինթըն գոհունակութիւն յայտնեց ցարդ իրագործուած համաձայնութիւններուն մասին եւ աւելցուց, որ թէեւ կան դժուարութիւններ, բայց ինք լաւատես է ապագային նկատմամբ: Արաֆաթ սակայն չդաժնեց Քլինթընի լաւատեսութիւնը, նկատի առնելով թէ Երուսաղէմի մէջ բնակարաններու կառուցման ծրագիրը ոչ միայն կրաւած Երուսաղէմը իւրացնելու քայլ մըն է, այլեւ ինքնավար Բեթլեհէմը չրրջափակելու միջոցառում:

Յիշեցնենք, որ Արաֆաթի Միացեալ Նահանգներ այցելութիւնը կը կատարուի միջին արեւելեան կարգ մը երկիրներու դեկավարներուն Ուաշինկթրն այցելութեան չրջագիծին մէջ: Նեթանիահու Ուաշինկթրն այցելեց անցեալ ամիս, իսկ Եգիպտոսի նախագահ Մուպարաք եւ Յորդանանի Հիւսէյն թագաւորը պիտի հետեւին Արաֆաթի այս ամսուան ընթացքին:

Նախագահ Քլինթընի հետ տեսակցելէ առաջ պաղեստինցիներու նախագահ Եասէր Արաֆաթ «չատ վտանգաւոր» որակեց Երուսաղէմի մէջ բնակարաններ կառուցելու Իսրայէլի որոշումը, որ կը սպառնայ խաղաղութեան բանակցութիւններուն:

Արաֆաթ, Կիրակի գիշեր յայտարարեց, որ Իսրայէլի կառավարութեան որոշումը բացայայտ րրռնարարում մըն է ՄԱԿի բանաձեւերուն եւ խաղաղութեան համաձայնութիւններուն: Արաֆաթ կը խօսէր ամերիկահպատակ պաղեստինցիներու կողմէ կազմակերպուած ընթրիքի մը ընթացքին:

Իսրայէլ 1967ին գրաւեց Արեւելեան Երուսաղէմը, յայտարարելով, որ անիկա մաս կը կազմէ իր յաւերժական մայրաքաղաքին: Պաղեստինցիները, իրենց կարգին, կը հետապնդեն պաղեստինեան անկախ պետութեան մը իրագործումը, իրրեւ մայրաքաղաք ունենալով Երուսաղէմը:

Հետեւաբար, հրէական բնակեցման վայրերու կառուցումը քաղաքին մէջ կը խանգարէ պաղեստինցիներուն ծրագիրները:

Արաֆաթ, որ չորսօրեայ այցելութեան մը համար Միացեալ Նահանգներ ժամանեց կիրակի օր, նախագահ Քլինթընի կողքին, պիտի փորձէ համոզել նաեւ արտաքին գործոց նախարար Մատըլէյն Օլբրայթն ու ամերիկացի այլ պաշտօնատարներ, որպէսզի ճնշում բանեցնեն Իսրայէլի վրայ՝ վերատեսութեան ենթարկելու համար բնակեցման վայրեր կառուցելու որոշումը:

Պաղեստինեան իշխանութեան բարձրագոյն կրթութեան նախարար Համնան Աշրաուի պիտել տուած էր, թէ անհրաժեշտ

10

ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՔ ԿԸ ԴԻՄԵՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԻ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 3 (ՌԷՈԹԸՐ).- Այսօրուընդանի եւ կագայի պաղեստինցիները բնդհանուր գործադուլի դիմեցին Երկուշաբթի օր՝ բողոքելու համար Արեւելեան Երուսաղէմի մէջ հրէական բնակարաններ կառուցելու Իսրայէլի որոշումին դէմ:

Վաճառատուներ, գործարաններ, դպրոցներ, ինչպէս նաեւ պաղեստինեան կառավարութեան գրասենեակները փակ մնացին՝ բնդառաջելով պաղեստինեան խորհրդարանի կոչին: Արեւելեան Երուսաղէմի մէջ եւս վաճառատուներն ու գործարանները փակ մնացին:

ՆԵԹԱՆԻԱՀՈՒ Կ'ԱՆՏԵՍԷ ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԸՆԴՎԶՈՒՄԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 3 (ՌԷՈԹԸՐ).- Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու արարական փողոց փոխադրեց Երուսաղէմի չուրջ պայքարը, երբ Երկուշաբթի օր պտոյտ մը կատարեց քաղաքին արարական թաղամասերուն մէջ:

Նեթանիահու, որ կը փորձէ մեղմացնել արարական բարկութիւնը՝ Երուսաղէմի մէջ հրէական բնակարաններ կառուցելու որոշումին դէմ, խոստացաւ բարելաւել արարական թաղամասերու ենթակառոյցը: Նեթանիահու դիտել տուաւ, որ Երուսաղէմը պէտք է բլլայ մէկ քաղաք հաւասարապէս արարներուն եւ հրեաներուն համար: Ան հաւաստեց, որ Իսրայէլի կառավարութիւնը հաւասար վերաբերում պիտի ցուցաբերէ Երուսաղէմի թէ՛ արար եւ թէ՛ հրեայ բնակիչներուն հանդէպ:

Նեթանիահու Արեւելեան Երուսաղէմ կ'այցելէր այն պահուն, երբ արարական թաղամասերը գործադուլի դիմած էին, իրրեւ բողոք բնակեցման ծրագիրին դէմ: Նեթանիահու ձեւով մը անտեսեց գործադուլը՝ չեչտելով որ Հար Հոմայի ծրագիրը գործադրութեան պիտի դրուի եւ բնակարանները պիտի կառուցուին:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԷՐՊԱՔԱՆ ԿԸ ՓՈՐՁԷ ԾԱԾԿԵԼ ԲԱՆԱԿԻՆ ՀԵՏ ԻՐ ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆԿԱՐԱ, 3 (ՌԷՈԹԸՐ).- Թուրքիոյ վարչապետ Նեճմէտտին Էրպաքան Երկուշաբթի օր փորձեց մեծ կարեւորութիւն չտալ բանակին տուած գգուշացումի կոչին, չեչտելով որ Թուրքիոյ կառավարութիւնները խորհրդարանին մէջ եւ ոչ թէ Ազգային Ապահովութեան Խորհուրդին մէջ կը կազմուին: «Օրէնքները խորհրդարանին մէջ կը մշակուին» աւելցուց Էրպաքան, մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին:

Թրքական բանակին հրամանատարները չարաթավերջին գգուշացուցին Էրպաքան, որպէսզի սանձէ իր որդեգրած իսլամական քաղաքականութիւնը, ինչպէս նաեւ իրմէ պահանջեցին արգիլել արմատական իսլամական կազմակերպութիւններու գործունէութիւնները:

Էրպաքան, սակայն հերքեց, որ բարձրաստիճան գինուորականները գգուշացուցած են գինք եւ թէ սպառնացած են կեցուածք որդեգրել կառավարութեան դէմ: Ան չեչտեց, որ Ա. Ա. Խորհուրդը իրաւասութիւն չունի օրինք մշակելու կամ ջնջելու եւ թէ միայն խորհրդարանը լիազօրուած է նման քայլեր առնելու: Էրպաքան հաւաստեց նաեւ, որ ինք որեւէ հարց չունի գինուորականներուն հետ եւ թէ ամրողջական ներդաշնակութեամբ կը գործէ բանակին հետ: Թուրքիոյ վարչապետը այս ձեւով կ'ուզէ հաստատել, որ իր եւ բանակին միջեւ յարուածութեան գոյութեան լուրերը ճիշդ չեն:

Միւս կողմէ, սակայն թրքական բանակի բարձրաստիճան գինուորականներէն գօրավար Էրոլ Էօզքաքնաք հերքեց, որ բանակը համերաշխ գործակցութիւն մը ունի Էրպաքանի հետ, դիտել տալով, որ բանակը կը գործակցի անոնց հետ, որոնք կը հաւատան հանրապետութեան եւ անոր հիմնական սկզբունքներուն:

ԽՈՂՋԱԼՈՒԻ ԴԷՊՔԵՐՈՒՆ ԴԱՇՈՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԿԸ ԲԱՑԱՅԱՅՏԷ ԱԶԵՐԻԱԿԱՆ ԶՐՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Խոջալուի դէպքերու կապակցութեամբ 1997 Փետրուար 22ի Ապրպէյճանի հրապարակած յայտարարութիւնը անոր կողմէ ցարդ կատարուած ամէնէն անբարոյ յայտարարութիւնն է, կ'ըսէ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան 1 Մարտ թուակիր յայտարարութիւնը:

Յայտարարութիւնը կը նշէ, որ նման կեղծ մեղադրանք կը կատարուի Սումկայիթի ջարդերուն տարելիցի նախօրեակին: Ան կ'ընդգծէ, որ բացայայտօրէն ոտնահարելով միջազգային սկզբունքները՝ Պաքու կը սերմանէ ապազայնամոլութիւն՝ դրացի ժողովուրդի նկատմամբ, որուն անվտանգութիւնը, ըստ իր պնդումներուն, կ'ուզէ երաշխաւորել (յայտարարութիւնը կու տանք հետագային):

Պաքու յայտարարած էր, որ Հայաստան պատասխանատու է Խոջալուի բնակչութեան ջարդին:

ԸՍՏ «ՈՒԱՇԻՆԿԹՐՆ ՓՈՍԹ»Ի

ՔԼԻՆԹԸՆ ՈՒԱՇԻՆԿԹՐՆ ՊԻՏԻ ՀՐԱՒԻՐԷ Լ. ՏԷՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԸ ԵՒ Հ. ԱԼԻԵԻԸ

Նախագահ Քլինթընի պաշտօնավարութեան առաջին չորս տարիներուն, Ուաշինկթրն Ղարարաղի հարցին նկատմամբ սխալներ գործեց, որովհետեւ անոր ուշադրութիւնը ուղղուած էր դէպի կասպից ծովու հարստութիւնը, հետեւաբար ան բախեցաւ չրջանի երկու հզօր պետութիւններուն՝ Ռուսիոյ եւ Իրանի չահերուն, կը գրկ ամերիկեան «Ուաշինկթրն Փոսթ» օրաթերթը:

Անդրադառնալով Պաքուի արեւմտամէտ քաղաքականութեան, յօդուածագիրը կը նշէ, որ Ռուսիա եւ Իրան, դիմագրաւելու համար Ապրպէյճանի այս քաղաքականութիւնը, յայտարարած էին, որ պիտի գործակցին չրջանին երկիրներուն հետ, կասպից ծովուն չրջանին մէջ Միացեալ Նահանգներու թափանցումը արգելակելու նպատակով:

Անդրադառնալով Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Մատրէյն Օլպրայթի այն յայտարարութեան, թէ Ղարարաղի հարցը Քլինթընի արտաքին քաղաքականութեան առաջնահերթ խնդիրներէն է, յօդուածագիրը կ'ընդգծէ, որ Ապրպէյճանի նկատմամբ նոր քաղաքականութիւն որդեգրելու պահը հասած է: Այդ իմաստով Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը պատրաստ է դիւանագիտական բարձր մակարդակի բանակցութիւններ վարելու Լեռնային Ղարարաղի հարցին լուծման ուղղութեամբ եւ Քլինթըն մտադիր է Ուաշինկթրն հրաւիրելու Ալիեւն ու Տէր Պետրոսեանը՝ պայմանագիր մը ստորագրելու համար:

«Արմենիփրես» կը հաղորդէ, որ չրջանային իրավիճակը ուսումնասիրելու եւ Ե. Ա. Գ. Կ. չրջանակներու մէջ Ղարարաղի հարցը բանակցութիւններու միջոցով լուծելու աշխատանքները համադրելու նպատակով, Մինսքի խմբակի ֆրանսացի ներկայացուցիչները Մարտ 5ին պիտի այցելեն Երեւան:

ԵԳԻՊՏՈՍ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԿԱՊԵՐՈՒ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

Եգիպտոսի արտաքին գործոց փոխ նախարար Մոհամէտ Ֆաթհի Շագլիի գլխաւորած պատւիրակութիւնը, որ Երեւան հասած էր անցեալ չարաթավերջին, երկկ հանդիպում ունեցաւ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի հետ: Անդրադառնալով հայ - եգիպտական դարաւոր կապերուն, Շագլի անհրաժեշտ նկատեց երկու երկիրներուն միջեւ յարաբերութիւններու բնդլայնումը: Իր կարգին Լ. Տէր Պետրոսեան չեչտեց կարեւորութիւնը Եգիպտոսի եւ բնդհանրապէս արարական աշխարհի հետ Հայաստանի յարաբերութիւններուն:

Քննարկուած են տնտեսական, գիտական եւ մշակութային մարգերուն մէջ գործակցութեան, ինչպէս նաեւ չրջանային կարգ մը հարցեր:

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾ Է Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Ֆրանսա եւ Աւստրալիա իր այցելութեանց աւարտին, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Ա. Կիրակի օր վերադարձած է Ս. Էջմիածին:

Գարեգին Ա. հանդիպում ունեցած է Աւստրալիոյ վարչապետ Հաուըրտի հետ եւ ներկայ գտնուած՝ խորհրդարանի հերթական նիստին: Յիշեցնենք, որ ան նաեւ տեսակցութիւններ ունեցած էր Աւստրալիոյ Հայ համայնքի ներկայացուցիչներուն հետ:

ՄՇՈՅ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ ՎԱՆՔԻ ԴՐԱՆ ՈԴԻՍԱԿԱՆԸ

Մեր այսօրուան 4րդ եւ 5րդ էջերուն մէջ կը հրատարակենք վաստակաւոր ճարտարապետ Արմեն Հախնազարեանի ուշագրաւ յօդուածը, որ կը պատմէ, թէ Ս. Կարապետ վանքին դուռը ինչպէ՞ս հասաւ Լոնտոն, դրուեցաւ աճուրդի եւ վաճառուեցաւ օտարի մը:

ՀԱՐԻՐԻՒ, ՊՈՒԼՂԱՐԻՅ ԵՒ ԱՏՈՒՄԻ ՀԵՏ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՃԱՓՈՆ ԼԱՒԱՏԵՍ՝ «ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿ»Ի ՀԱՐՑԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԳԾՈՎ

Ճափոնի արտաքին յարաբերութիւններու հարցերու գրասենեակի նախագահ Հիրոչի Հիրապայաշի, որ երկու օր առաջ հասած էր Պէյրութ, երէկ տեսակցութիւններ ունեցաւ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի, արտաքին գործոց նախարար Ֆարէս Պուէյհի եւ գլխաւոր դատախազ Ատնան Ատումի հետ, քննարկելու համար ճափոնական «կարմիր Բանակ»ի ձերբակալեալ անդամներուն չուրջ ծագած տագնապի լուծման միջոցները։

Հիրապայաշի յաւատեսութիւն արտայայտեց տագնապին լուծման գծով, համոզում յայտնելով, որ Լիբանան եւ Ճափոն անվերապահօրէն կը գործակցին՝ ի խնդիր 2 չարաթէ ի վեր անորոշութեան մատնուած այս հարցի յստակացման։ «Մենք յոյս ունինք, որ պիտի հասնինք երկու կողմերը գոհացնող լուծումի մը», ըսաւ ան, աւելցնելով, որ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի հետ համաձայնութիւն գոյացած է, որ այս հարցը լուծուի՝ յարգելով Ճափոնի եւ Լիբանանի համապատասխան օրէնքներն ու միջազգային օրէնքի տրամադրութիւնները։ Ճափոնցի պատասիրակը մերժեց մեկնաբանել ձերբակալուածներու ինքնութեան մասին տրուած յայտարարութիւնները, հաղորդելով, որ այդ գծով քրնութիւնները տակաւին ընթացքի մէջ են, «ճիշդ է, որ Ճափոնի եւ Լիբանանի միջեւ յանցագործներու արտաքսման մասին համաձայնագիր գոյութիւն չունի, սակայն եթէ փաստուի, որ ձերբակալուածներու չարքին «կարմիր Բանակ»ի անդամներ կան, Թոքիոյ Պէյրութէն պիտի պահանջէ անոնց արտաքսումը», ըսաւ Հիրապայաշի։

Միւս կողմէ, Ճափոնի պատասիրակը հերքեց այն տեղեկութիւնները, թէ այս հարցը պատճառ դարձած է իր երկրին եւ Լիբանանի միջեւ յարաբերութիւններու վատթարացման։

Վարչապետ Հարիրի, իր հերթին, յայտարարեց, որ Ճափոնի պատասիրակին հետ հանդիպումին ընթացքին, «համաձայնութիւն գոյացած է բոլոր հարցերուն չուրջ»։ Ան չեշտեց, որ Ճափոն փոխոխութեան չէ ենթարկած Լիբանանի սժանդակութեան ծրագիրները, իսկ մօտիկ ապագային Ճափոնէն Պէյրութ կը սպասուի տնտեսական պատասիրակութիւն մը, այդ ծրագիրներու գործադրութեան միջոցները քննարկելու նպատակով։

Իսկ դատախազ Ատնան Ատում հաղորդեց, որ Լիբանան Թոքիոյէն կը սպասէ «որոշ պատասխաններ», որոնք պիտի նպաստեն ձերբակալուածներու ինքնութիւնը յստակացնելու։ Ատում չեշտեց, որ հարցին իրաւական ձեւակերպումը ամբողջացած պիտի ըլլայ մէկ - երկու օրէն։

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՈՏՆԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱԿԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄՕՏԵՆԱՅ

ՅԱՅՏՈՒՐԱՐԵՑ ՇԷՅԽ ՔԱՍՈՒՔ

«Հըզպալլա»ի Հարաւի բաժանմունքի պատասխանատու չէյխ Նեպիլ Քաուք երէկ յայտարարեց, որ եթէ Իսրայէլ չարունակ քաղաքային բնակչութեան դէմ իր ոտնձգութիւնները, ապա Հարաւի Դիմադրութիւնը պիտի հակադարձէ համապատասխան ձեւով։ «Մեր հակադարձութեան ժամանակը սկսած է մտեծնալ», չեշտեց ան։

«Քաղաքային բնակչութեան դէմ ոտնձգութիւնը մեզի համար կը հանդիսանայ կարմիր գիծ։ Եթէ Նեթանիահու գիտէ անցնիլ այդ գիծը, ապա վստահարար ան մեծ դժուարութիւն պիտի ունենայ դուրս գայու իր հրահրած կրակի խաղէն», ըսաւ չէյխ Քաուք։ Ան չեշտեց, որ կարելի չէ Ապրիլեան Զինադուլի տրամադրութիւնները եւ հսկիչ յանձնախումբի գոյութեամբ կաչկանդել դիմադրութեան գործունէութիւնը, միաժամանակ գարմանք յայտնելով, որ կառավարութիւնը բողոք չներկայացուցած յանձնախումբին՝ Նապաթիէի ումրակոծման յոյսին տակ։

«Դիմադրութիւնը չատ լաւ գիտէ թշնամին հարուածելու ձեւերը եւ պիտի չընդունի, որ ուրիշներ ճչդեն հարուածին բնոյթը», եզրափակեց Հըզպալլա»ի պատասխանատուն։

Նշենք, որ Զինադուլի Հսկիչ Յանձնախումբը երէկ Նաքուրայի մէջ ժողով գումարեց, քննարկելու համար Լիբանանի դէմ Իսրայէլի ներկայացուցած բողոքագիրը։ Իսրայէլ կը պնդէ, որ Դիմադրութիւնը կ'օգտագործէ բնակելի շրջաններ, իրրեւ խարիսխ կիւնուորական իր գործողութիւններուն համար։

ԻՐՈՂԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Իսրայէլեան հրետանին երէկ ումրակոծումի ենթարկեց Թրֆֆահի ժապալ Ռաֆիհ, Սրժոտ եւ Ռիհան շրջանները, ուր են թաղրարար կան «Հըզպալլա»ի դիրքեր։

Միւս կողմէ, Դիմադրութեան ուժերը կանոնաւոր պայքարի ելան Լիբանանի Բանակի» շրջուն ջոկատի մը ճամրուն վրայ՝ Ժրգպինի շրջանին մէջ։ Պայթումին պատճառած վնասներուն մասին տեղեկութիւններ չհաղորդուեցան։

ՄԻՋԱԶԱՕՐԱՎԻԳ՝ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐՈՒ ԼԻԲԱՆԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ԱՐԳԵԼՔԻ ՉՆՉՈՒՄԻՆ

«Փուպան» պանդոկին մէջ երէկ բացուեցաւ «տագնապներու լուծման միջազգային խմբակ»ի տարեկան ժողովը, Միացեալ Նահանգներու Մերակոյտի նախկին նախագահ Ճորճ Միչըլի գլխաւորութեամբ։ Խմբակին մաս կը կազմեն ամերիկացի նախկին ծերակուտական Սթեֆան Սոլարզ, քանատացի ծերակուտական էլրն Մայք Ազքրն եւ եւրոպացի պետական բազմաթիւ պաշտօնատարներ։

Խմբակի անդամները, Միչըլի գլխաւորութեամբ, երէկ այցելութիւններ տուին նախագահ Իլիաս Հրաուիի, վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի, արտաքին գործոց նախարար Ֆարէս Պուէյհի եւ խորհրդարանի փոխ նախագահ էլի Ֆերկիի։ անոնց հետ քննարկելով Միջին Արեւելքի ընդհանուր կացութիւնը եւ խաղաղութեան գործընթացին վերաբերող հարցեր։

Միչըլ յայտարարեց, որ գօրավիգ կը կանգնի ամերիկացիներու Լիբանան այցելութեան դէմ հաստատուած արգելքը չնչելու պահանջին եւ յոյս յայտնեց, որ այս այցելութեան յոյսին տակ ներկայացնելիք իր տեղեկագիրները նպաստեն այդ պահանջի իրականացման։

ԸՆԴԴԷՄ ՔԱՐԱՀԱՏՄԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԽԱՐՐՈՒՊ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Մեթնի եւ Քեսրուանի շրջաններուն մէջ փակուած քարահատման գործարանները խարուպ փոխադրելու ծրագիրը դատապարտումի նոր արձագանգներ գտաւ կրօնական եւ քաղաքական շրջանակներուն մօտ։

Հանրապետութեան միւֆթի շէյխ Մուհամէտ Ռաշիտ Քապպանի կառավարութենէն պահանջեց, որ արտօնագիր չշնորհէ քարահատման գործարաններուն, ապահովելու համար շրջանի բնակիչներու առողջութիւնը։

Երեսփոխան Զահէր Խաթիպ, իր հերթին, գգուշացուց գործարանները խարուպ փոխադրելու ծրագիրի գործադրութենէն, սպառնալով անոր դէմ հանել շրջանի ամբողջ բնակչութիւնը։ Իսկ խարուպի կրօնականներու խորհուրդը սպառնաց գործադուլի կոչ ուղղել, ինչպէս նաեւ իրրեւ բողոքի արտայայտութիւն՝ փակել Պէյրութէն Հարաւ երկարող ծովեզերեայ մայրուղին։

ՋԱՂԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԴԾՈՎ

ՁՕՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ՝ ՖԱՔՐԱՅԻ ԵՒ ԱՅՈՒՆ ՍԻՄԱՆԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ

Ֆքար Զուպիան գիւղի բնակչութիւնը ներկայացնող պատասիրակութիւն մը երէկ ա այցելութիւններ տուաւ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի, ներքին գործոց նախարար Միշէլ Մուրի եւ խորհրդարանի փոխ նախագահ էլի Ֆերկիի եւ անոնցմէ պահանջեց, որ Ֆաքրա եւ Այուն Սիման գիւղերը չկրկուին իրենց քաղաքապետարաններէն։

Վարչապետ Հարիրի խոստացաւ ներկայացնել անոնց պահանջը Ազգային Խորհուրդի հաստատուելիք նիստին։ Նոյն ազդիւրները կը յայտնեն, որ Ֆաքրա եւ Այուն Սիման գիւղերը քաղաքապետարան պիտի չունենան։ Մանաւանդ, որ քաղաքապետական - գիւղապետական ընտրութիւններու նախաշէմին, կարգ մը ազդիւրներ հաղորդած էին, որ այս գիւղերը քաղաքապետարան պիտի չունենան։

10

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ԴԱՏԱԽԱԶՈՒԹԵԱՆ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ ՉԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ ՃԱՓՈՆՑԻՆԵՐՈՒ ԸՆԴՄԷՋԷՆ

Պէյրութ անցուկ քաղաքական հանդարտ չարաթավերջ մը։ Հարցերը չարժող տուեալներու բացակայութեան, խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի Քուէյթ ճամրորդութեան եւ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի Ժրնեւ մեկնումին պատճառով, նայուածքները ուղղուեցան դէպի Հարաւ եւ ձերբակալուած ճափոնցիներու թղթածրարին։

Սակայն այս հանդարտութիւնը կրնայ «չոգիանայ» երբ սեղանի վրայ դրուին յատեսողականի, դատախազութեան անկախութեան եւ պաշտօնեաներու ամսականներու հարցերը։ Անոնց վրայ կ'աւելնայ Հարաւի թղթածրարը, հակառակ անոր, որ անիկա ներքին պառակտում ստեղծող հարց մը չէ, որովհետեւ լիրանցիք միակամ են իսրայէլեան բռնագրաւումին դէմ որդեգրուած քաղաքականութեան մէջ։

Ամէն պարագայի, եւ ըստ երեսփոխանական աղբիւրներու, չորքանային մթնոլորտը չ'արտօներ երկու ամիս առաջ սկսած քաղաքական վերիվայրումներուն չարունակումը... Իսկ իշխանապետերու չահերուն չի նպաստեր, որ Պապին Լիբանան այցելութեան նախօրեակին անոնք չարունակեն բանավէճերը։ Հետեւաբար, Հարաւի եւ ճափոնցիներու ձերբակալութեան հարցը պիտի բլլայ այս չարթուան քաղաքական չարժումին առանցքը, որոնց վրայ կը գումարուի պաշտօնեաներու ամսականներու հարցը, որ ըստ նոյն աղբիւրներուն, կառավարութեան գիտնէ։

Հարաւի վերաբերեալ, յստակ է, որ Նեթանիահու կը չարունակէ կարծրացումի իր ոճը՝ պաղեստինեան կամ լիբանանեան ճակատներու վրայ։ Երեսփոխանական աղբիւրներու համաձայն, Իսրայէլի վարչապետը հետամուտ է արտաքին հրդեհներ ստեղծելու, որուն ծուխով կ'ուզէ ծածկել քաղաքական իր ներքին գայթակղութիւնները։

Իսկ ինչ կը վերաբերի Հարաւի մէջ Իսրայէլի կողմէ հարցերու հրահրումին, անոնք չեն ամրողջացներ Լիբանանի կողմէ բողոքներկայացնելու պայմանները, որովհետեւ անոնք կը նկատուին Ապրիլեան Համաձայնագիրի Յանձնախումբի ժողովէն առաջ գործուած յարձակումներ՝ Թրֆահի վրայ։

Գալով ճափոնցիներու հարցին, երեսփոխանական աղբիւրները կը յայտնեն, որ այս հարցը երկու երես ունի։ Առաջին երեսին մէկ բաժինը ձգուած է դատախազութեան, որուն վստահուած է բացայայտել դէպքին ծայրերը եւ ձերբակալուածները յանձնել դատարան, եթէ անոնք Լիբանանի մէջ պիտի դատուին, այլապէս ապատ արձակել գանոնք։

Իսկ հարցին միւս երեսը, որ կապուած է իշխանութիւններու միջեւ բաժանումի սկզբունքին, եւ որ դատական իշխանութեան կու տայ ամրողջական անկախութեան նուազագոյնը արդարութեան գծով, երեսփոխանական եւ քաղաքական կողմեր սկսած են պահանջել, որ այլեւս հարցը լուծուի՝ նպաստ օրէնքին ու սահմանադրութեան, եւ ոչ թէ՝ ի նպաստ ամրաստանեային։

Նոյն աղբիւրները կը յայտնեն, որ յաւաջիկայ օրերուն դատախազութեան անկախութեան հրամայականը պիտի բլլայ երեսփոխաններու հետաքրքրութեան առանցքը։

ՕՄԱՐ ՀԱՊՊԱՆԾԱՐ

(«ԱՆՈՒԱՐ»էն)

ՀԱՐԻՐԻԻ ՊԼՈՔԸ ԳՈՀ՝ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԴԵՐԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵՆԷՆ

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի գլխաւորած «Ազգային Որոշում» երեսփոխանական պլոքը երէկ գումարեց ժողով մը, քննարկելու համար ներքին եւ շրջանային բեմերը յուզող այժմական հարցեր։

Պլոքը վերահաստատեց խաղաղութեան գործընթացին մէջ լիրանեւսուրիական ուղղութեան միասնութիւնը եւ գոհունակութիւն արտայայտեց շրջանին մէջ եւրոպական դեռակատարութեան աչխուժացման համար։

ՍՈՒՐԻՈՅ ՏԵՐԻՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

«Ամ'ալ» չարժումը, երեսփոխաններ Փիեռ Ճարմուն եւ Իսամ Ֆարէս, ինչպէս նաեւ գրողներու միութեան նախագահ Ռուհի Պաալպաքի երէկ վերադարձին Սուրիոյ դերակատարութեան կարեւորութիւնը՝ Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացին եւ Լիբանանի ներքին կայունութեան պահպանման մէջ։ Ճարմուն չեշտեց, որ ներկայ դժուար հանգրուանը կը թելադրէ լիրանեւսուրիական դաշինքի ամրապնդում, իսկ Ֆարէս դիտել տուաւ, որ Լիբանանի մէջ սուրիական ներկայութիւնը արագացուց լիրանանեան պետականութեան վերականգնումի գործընթացը։

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին կարօ Քիւրիաքօ եւ դուստրը
Օր. Խաթուն (Քէթի) Քիւրիաքօ
Տիկին Մարի Շահմելիքեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Զաքի Հատտատ եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Խաչիկ Խաչատուրեան եւ դուստրը
Կէպէնեան ընտանիք
Ճանճանեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր, գոքանչին եւ հարագատին՝

ԱՐՇԱԿՈՒՀԻ ՔԻՐԻԱՔՕ-Ի
(Ծնեալ՝ ԿԷՊԷՆԼԵԱՆ)

մահը, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 3 Մարտ 1997, երեկոյեան ժամը 6ին, իր բնակարանին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան։

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ այսօր՝ Երեքշաբթի, 4 Մարտ, կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Նոր Ատանա թաղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ագգային գերեզմանատունը։

- Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ։
- Ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Նոր Ատանա։

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

• Յակոբ Սարգիս Քիլաղպեան	15$
• Արմէն Պէզճեանի մահուան առիթով,	
Տէր եւ տիկին Վարուժան Սարգիսեան	50.000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Միւսակ Ներսէսեան	50.000 լ. ո.

ՀՕխի Ա. ՊՈՒԼՂՈՒՐՃԵԱՆ ԸՆԿԵՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

ԱՆՈՒՆ ՄԱԿԱՆՈՒՆ	ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ	ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՀՐԱՄ ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ	Վիրաբոյժ	Երկ., Շբ. 8-10,Երեք., Չորք., Հինգշ., Ուրբ. 9-11:
ԳՐԻԳՈՐ ՔԷՕՇԿԵՐԵԱՆ	Ընդհ. մարմնիշտապ օգնութեան բժիշկ)	Երկ.Չորք.Հինգ 8-12:
ՍԱՀԱԿ ՔԷՇԻՇԵԱՆ	Ներքին հիւ.մասնագէտ (շտապ օգնութեան	Երեք.Ուրբ. 8-12,Շբ. 8-1:
	բաժանմունք)	
	Սրտի մասնագէտ (բժշկական բաժանմունք)	Ուրբ. 8-12:
ՌԱԶՄԻԿ ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆ	Ընդհ մարմնի	ամէն օր՝ 11-4, Շաբաթ՝ 11-1:
ՍԱՄԻԱ ՊԱՏՐ	Ընտանեկան բժշկութիւն	Երկ.Երեք.Հինգ Ուրբ. 8-10:
ԺՈՐԺ ԹԱՀՀԱՆ	Մաշկային հիւանդութեանց	Երկ եւՀինգշ. 9-10
ՄԱՐԻ ԳԱՍԱՊԱԵԱՆ	Մաշկային հիւանդութեանց	Երեք 9-10:
էԼԻ ԱՔԻԼ	Կանացի հիւանդ.	Երկ.Չորք.Ուրբ. 12-2
ՈՒԱԼԻՏ ՂԱՆԹՈՒՍ	Կանացի հիւանդ.	Երեք Հինգշ՝ 11, ՇԱԲԱԹ 9.30-11.30:
ԳԵՈՐԳ ՍԵՄԵՐՃԵԱՆ	Կանացի հիւանդ.	Երկշ՝ 12-2, Հինգշ՝ 10-12:
ԳՐԻԳՈՐ ԷՃՒՏԵԱՆ	Սրտաբան	Երեք 11-1
ՓՕԼ ՏԷԼԻՖԷՐԵԱՆ	Սրտաբան	Հինգ. 10-12
Տորի ՀԱՇԷՄ	Հոգեբոյժ	Երեք 12-1:
ՇԱՐԼ ՊԱՏՏՈՒՐՈՒ	Հոգեբոյժ	Չորք. 12-1:
ԵՐՈՒԱՆԴ ՌՈՊԷՐ ԳԱՐԱԳԱՇ	Հոգեբան (Verbal therapy)	Երեք 11.30-1.30:
ՌՈԺԷ ՇԱՈՒԻ	Բեկաբոյժ	Չորք. 12-2:
ՌՈՊԻՆ ԱՂԱՃԱՆԵԱՆ	Բեկաբոյժ	Հինգշ 11-1.
ԻՍԱՄ ՆԱՒՄ	Վիրաբոյժ	Չորք 12-1
ԽԱՉԻԿ ՓԱՆՈՍԵԱՆ	Քոթ-կոկորդ-ականջ	Երկ. 10-11, Չորք. 8-10:
ԺԱԳ ԳՈՒՏԱՔԵՃԵԱՆ	Միզային անցքեր	Շաբաթ 8-9:
ԳԵՈՐԳ ԹԵՐԶԵԱՆ	Ակնաբոյժ-վիրաբոյժ	Ամէն օր՝ 2-4, Շաբաթ 8-10
ՖԱՏԻ ԺԱՀԺԱՀ	Ակնաբոյժ-վիրաբոյժ	Շաբաթ՝ 11-1:
ՖԱՏԻ ՀԸՊԷՅՇ	Տարրալուծարան	
ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՔՍԷՔՃԵԱՆ	Echography	Երեք հինգ. Շաբաթ 7:00:
ԷԼՍԱ ՍԱԴԱՄԵԱՆ	Ատամնաբոյժ	Երկ.Չորք. եւ Հինգշ՝ 8-4
ՎԻՔԷՆ ՇԱՍԼԵԱՆ	Ատամնաբոյժ	Երեք.Հինգշ. եւ Ուրբաթ 8-4:
ՍԻՐԻՍԻՈՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ	Ատամնաբոյժ	Շաբաթ 8-1:
ԻԶԱՊԷԼ ԳԱՍՍԱՐՃԵԱՆ	Ատամնաբոյժ	Երկ.Չորք 8-4, Ուրբաթ- Շաբաթ 8-1:
ԱՆՏՐԷ ԵՐԱՄԵԱՆ	Ատամնաբոյժ	Երեք. 8-4,Ուրբաթ 1-4.
ՓԱՈՒԼՕ ԳԱԶԷԶԵԱՆ	Կանացի հիւանդ	Երեք 8-9 30:
	Ֆանարի դարմանատուն	
ԲՒԶԱՆԴ ՀԱԼԼԱՃԵԱՆ	Ընդհանուր մարմնի	Չորք. եւ Շաբաթ 10-12:
	Ֆանարի դարմանատուն	

ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔՆԵՐՈՒ ԺԱՄԵՐՆ ԵՆ

Է- Ատամնաբուժարան՝ ամէն օր 8-4, Շաբաթ 8-1 ժամադրութեամբ: 2- Բժշկական՝ ամէն օր 7.30-4.00, Շաբաթ 7.30-1.00 օրական արձանագրութեամբ: 3- Տարրալուծարան՝ ամէն օր 7.30-4.00, Շաբաթ 7.30-1.00 հիւանդը արիւն քննելու համար կրնայ ներկայանալ 7.30-10.00ը միայն: 4- Շողանկարում՝ ամէն օր 8-4, Շաբաթ 8-1: 5- Դեղարան՝ ամէն օր 8-4, Շաբաթ 8-1: 6- Հիւանդատար կառքեր՝ ամէն օր 8-4, Շաբաթ 8-1: 7- Շտապ Օգնութիւն՝ ամէն օր 8-4, Շաբաթ 8-1:

1700ԱՄԵԱԿ
«ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՐԿԻՐ ՈՒԽՏԱՎԱՅՐ»
ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆՑ ՀՆԳԱՄԵԱՅ ՅԱՅՏԱԳԻՐ (1997–2001)

1997

Ա.- ՌՈՒՄԱՆԻԱ — ՀԱՅԱՍՏԱՆ
14-28 Օգոստոս

15 Օգոստոս, Ուրբաթ	ժամանում Պուքրէշ
17 Օգոստոս, Կիրակի,	Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի, ուխտ ի Սուչաւա, պշգիտութիւն Ռումանիոյ Հայկական տնաշէն վայրերը
18 Օգոստոս, Երկուշաբթի,	Մեկնում դէպի Հայաստան
19 Օգոստոս, Երեքշաբթի,	Արարատեան բեմ
20 Օգոստոս, Չորեքշաբթի,	Արարատեան բեմ
21 Օգոստոս, Հինգշաբթի,	Արարատեան բեմ
22 Օգոստոս, Ուրբաթ,	Կոտայքի բեմ
23 Օգոստոս, Շաբաթ,	Կոտայքի բեմ, ուխտ սր–Կիչառիս, Գեղարդ
24 Օգոստոս, Կիրակի,	Արմաւիրի բեմ, ուխտ սր–Համբարձաշատ
25 Օգոստոս, Երկուշաբթի,	Արմաւիրի բեմ
26 Օգոստոս, Երեքշաբթի,	Արարատեան բեմ – Խոր–Վիրապ
27 Օգոստոս, Չորեքշաբթի,	Արարատեան բեմ
28 Օգոստոս, Հինգշաբթի,	Վերադարձ

Բ.- ԽՐԻՄ — ՀԱՅԱՍՏԱՆ

14 Օգոստոս, Հինգշաբթի	ժամանում Խրիմ
17 Օգոստոս, Կիրակի	Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի ուխտ սր – Խրիմի Ս. Խաչ վանք, պշգիտութիւն Թէոդոսիա, Եալթա
20 Օգոստոս,	Մեկնում դէպի Հայաստան (յայտագիր բան վերնագ.)
28 Օգոստոս,	Վերադարձ

1998

Ա.- ԼԻԲԱՆԱՆ – ՀԱՅԱՍՏԱՆ
25 Մարտ – 7 Ապրիլ

25 Մարտ, Չորեքշաբթի,	ժամանում Պէյրութ
29 Մարտ, Կիրակի,	Ուխտ սր – Անթիլիաս, Կաթողիկոսարան Մեծի Տանն Կիլիկիոյ
31 Մարտ, Երեքշաբթի,	Մեկնում դէպի Հայաստան
5 Ապրիլ, Կիրակի,	Ծաղկազարդ
1 – 6 Ապրիլ,	Արագածոտնի բեմ՝ Օշական, Մուղնու Ս. Գէորգ
7 Ապրիլ, Աւագ Երեքշաբթի,	Վերադարձ

Բ.- ՖՐԱՆՍԱ – ՀԱՅԱՍՏԱՆ
14 – 28 Օգոստոս

14 Օգոստոս, Ուրբաթ	ժամանում Փարիզ
16 Օգոստոս, Կիրակի,	Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի. Պատարագ Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ, Փարիզ ուխտագնացութիւնի դէպի Բիւրիվիէ, Ժերմինյի Տէրէր, Հայկական Փարիզ, Թալար, Միլի Լա Ֆորէ
20 Օգոստոս, Հինգշաբթի,	Մեկնում դէպի Հայաստան
20–26 Օգոստոս	Շրջագայութիւն
27 Օգոստոս, Հինգշաբթի,	Վերադարձ

1999

Ա.- ԵՐՈՒՍԱղԷՄ – ՀԱՅԱՍՏԱՆ
7 – 27 Ապրիլ

7 Ապրիլ, Չորեքշաբթի,	ժամանում Երուսաղէմ
11 Ապրիլ, Կիրակի,	Ս. Զատիկ (Հին տոմար)
14 Ապրիլ, Չորեքշաբթի,	Մեկնում դէպի Հայաստան՝ պշգիտութիւն Գուգարաց բեմ – Օձուն, Հաղարծին, Սանահին, Տաւուշի բեմ – Հաղարծին, Մակարավանք, Դեղավանք
18 Ապրիլ, Կիրակի,	Գանուչ Կիրակի (Աշխարհամասարան)
24 Ապրիլ, Շաբաթ,	Պատարագ Նահատակաց – Երեւան
27 Ապրիլ, Երեքշաբթի,	Վերադարձ

Բ.- ԹՈՒՐՔԻԱ – ՀԱՅԱՍՏԱՆ
10 – 29 Սեպտեմբեր

10 Սեպտեմբեր, Ուրբաթ,	ժամանում Պոլիս
12 Սեպտեմբեր, Կիրակի,	Ուխտ սր – Պալաթու Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցի
12–16 Սեպտեմբեր,	Ուխտ օրեր
16 Սեպտեմբեր, Չորեքշաբթի,	Մեկնում դէպի Հայաստան
17–27 Սեպտեմբեր,	Ուխտ օր – Գեղարդաւանից բեմ Մաճկնցաց վանք, Մարմաշէն Ս. Կարապետ, Հայրավանք
25 Սեպտեմբեր, Շաբաթ	Վերադարձ

2000

Ա.- ՍՈՒՐԲԻԱ – ՀԱՅԱՍՏԱՆ
19 Ապրիլ – 4 Մայիս

19 Ապրիլ, Չորեքշաբթի,	ժամանում Հալէպ
23 Ապրիլ, Կիրակի,	Ս. Զատիկ, Հալէպի Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցի
24 Ապրիլ, Երկուշաբթի,	Ուխտ օր – Տէր Զօր
25 Ապրիլ, Երեքշաբթի,	Մեկնում դէպի Հայաստան
26 Ապրիլ	Արցախի բեմ
29 Ապրիլ, Շաբաթ,	Ուխտ օր – Գանձասարի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ վանք, Ամարաս, Ս. Դաւիթ վանք
4 Մայիս, Երեքշաբթի,	Վերադարձ

Բ.- ԼԻԱՆ – ՀԱՅԱՍՏԱՆ
3 – 17 Օգոստոս

3 Օգոստոս, Հինգշաբթի,	ժամանում Թեհրան
4–7 Օգոստոս,	Ուխտ օրեր – Նոր Ջուղա
8–11 Օգոստոս	Ուխտ օրեր – Թաւրիզ, Ս. Թադէ, Ս. Սաթխանոս
12 Օգոստոս, Շաբաթ,	Մեկնում դէպի Հայաստան
13 Օգոստոս, Կիրակի,	Ուխտ օր – Ս. Տաթեւի վանք
14–16 Օգոստոս,	Այցելութիւն Սիւնեաց բեմին
17 Օգոստոս, Հինգշաբթի,	Վերադարձ

2001

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԳԷՊԻ ԽՈՐ ՎԻՐԱՊ ԵՒ Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

1 Յունիս, Ուրբաթ	
	Ա.- Երթուղի
Գանձասար, Տուշի, Տաթեւ, Որոտնավանք, Նորավանք, Գլաձոր, Գառնի, Հայրավանք, Սեւան, Դեղավանք, Հաղարծին, Իջեւան, Մակարավանք, Հաղրատ, Սանահին, Օձուն, Վանաձոր, Հրազդան, Ծիծեռնակաբերդ, Արտաշատ, Խոր Վիրապ, Ս. Էջմիածին	
	Բ.- Երթուղի Գլաձոր – Ս. Էջմիածին
	Գ.- Երթուղի Հաղրատ, Սանահին, Օձուն, Վանաձոր, Մարմաշէն, Անի, Արուճ, Աշտարակ, Օշական, Ս. Էջմիածին
	Դ.- Երթուղի Վանաձոր, Ագարակ, Աստուածաբնակ, Սադմոսավանք, Յովհաննավանք, Աշտարակ, Օշական, Ս. Էջմիածին
16 Յունիս, Շաբաթ,	Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի եկն ի Վիրապէն, համահայկական երիտասարդական հաւաք Խոր Վիրապի մէջ եւ ապա ուխտագնացութիւն դէպի Ս. Էջմիածին
17 Յունիս, Կիրակի,	Տօն Ս. Էջմիածնի, Արեւագալ առաւօտեան ժամ 7ին Մայր Տաճարի դիմաց:

ՀԱՅՈՑ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱՅՈՒՄԻ 1700ԱՄԵԱԿԸ ՈՒԽՏԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ ԱՌԻԹ

2001 թուականին կը լրանայ Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան պետական կրօն հռչակման 1700ամեակը։ Այս առիթով նախատեսուած մեծաչուք տօնակատարութեանց եւ հանդիսութեանց մասին, 27 Փետրուարին Կիլիկիոյ աթոռանիստ Մայրավանքին մէջ տեղի ունեցաւ մամլոյ ասուլիս մը, ուր լուսարանական բացատրութիւններով ներկայացան Քանատայի Հայոց Թեմի առաջնորդ (էջմիածնական Թեմի) Յովնան արք. Տէրտէրեան եւ Կիլիկիոյ Միւթարեանութեան անդամներէն Սեպուհ Մ. վրդ. Սարգիսեան։

Առաջին հերթին խօսք առաւ Սեպուհ Մ. վրդ. Սարգիսեան։ Ան ողջունելով ներկաները, յիշեցուց, որ կոյգ Աթոռներու միջեւ սերտ գործակցութեամբ կեանքի կոչուած է կեդրոնական Յանձնախումբ մը, նշելու համար Հայաստան աշխարհի պատմական կարեւոր եւ եգակի իրադարձութիւնը՝ քրիստոնէութեան պետական կրօն հռչակման 1700ամեակը։

Կեդրոնական Յանձնախումբը աշխատանքի լծուած է 1995էն սկսեալ էջմիածնի մէջ, յառաջացնելով Գործադիր Մարմին մը, որ իր կարգին պիտի կազմակերպէ գիտաժողովներ, հանդիսութիւններ, ուխտագնացութիւններ եւ այլն, որոնց չնորհիւ մեր ժողովուրդին քրիստոնէացման 1700ամեակը աւելի գոյտուն կերպով պիտի բացայայտուի ոչ միայն հայ աշխարհին, այլեւ՝ ամբողջ մարդկութեան կեանքին մէջ։ Գործադիր Մարմինը, որպէսզի կարենայ գործադրել այս աշխատանքները, իր կարգին յառաջացուցած է յանձնախումբեր՝ գանազան բնագաւառներուն մէջ, ինչպէս, օրինակ՝ ուխտագնացութեան, յուշանուէրներու, գիտաժողովներու, եկեղեցիներու նորոգութեան եւ այլն։

Հայր Սուրբը նշեց, թէ այս մամլոյ ասուլիսը կ'ախաւորարար պիտի անդրադառնայ Ուխտագնացութեան Յանձնախումբին աշխատանքներուն։ Յանձնախումբի ատենապետ՝ Յովնան արք. Տէրտէրեան, չրջագայելով գանագան թեմեր, բացատրութիւններ պիտի տայ Ուխտագնացութեան Յանձնախումբի նախատեսած աշխատանքներուն մասին։ Նշենք, որ Սեպուհ Մ. վարդապետր Ուխտագնացութեան Մարմինին Միջին Արեւելքի չրջանի պատասխանատուն է։ Այս ուղղութեամբ ան յայտնեց, թէ մօտ ատենն Միջին Արեւելքի չրջանային ժողով մը պիտի գումարուի, որուն համար արդէն իսկ հրաւիրած են Իրաքի, Քուէյթի, Յորդանանի, Սուրիոյ, Եգիպտոսի եւ Լիբանանի թեմական ներկայացուցիչները, աւելի հանգամանօրէն քննելու համար ուխտագնացութեան ծիրին մէջ կատարուելիք աշխատանքները։

Ապա խօսք առաւ Ուխտագնացութեան Յանձնախումբի ատենապետ Յովնան արք. Տէրտէրեան։ Ան ողջունելով ներկաները՝ գոհունակութիւն յայտնեց, որ ներկայիս կը գտնուի Լիբանան, լիբանանահայութիւնը տեղեակ պահելու համար Ուխտագնացութեան Յանձնախումբի յառաջիկայ հինգ տարիներու ծրագիրներուն։ Ան փափաք յայտնեց, որ Հայ ժողովուրդը, ի Հայաստան եւ ի Սփիւռս աշխարհի, տեղեակ եւ աւելին մասնակից պիտի դառնայ կատարուող աշխատանքներուն, որովհետեւ անոնք առնչուած են Հայ ժողովուրդի կեանքին եւ միտում ունին վերանորոգելու քրիստոնէութեան հաւատքը, Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ կեանքը։

Սրբազան Հայրը թուեց կեանքի կոչուած յանձնախումբերը՝ հետեւեալ կարգով.

Ա.- Շինարարական Յանձնախումբ մը, որուն պարտականութիւնը պիտի ըլլայ վերանորոգել 48 վանքեր եւ եկեղեցիներ, յատկապէս Հայաստանի տարածքին եւ արտասահմանի մէջ։ Այս ուղղութեամբ, ան յայտնեց, թէ արդէն իսկ հաւատացեալ կարգ մը հայորդիներ Սփիւռքէն եւ Հայաստանէն յայտնած են իրենց պատրաստակամութիւնը նիւթական օժանդակութիւններու միջոցով։

Ան վստահութիւն յայտնեց, թէ այլ անձեր ալ կ'որոշեցրեն այս նախաձեռնութեան ուղին, որպէսզի 48 եկեղեցիներն ու վանքերը օր առաջ վերակառուցուին։

Բ.- Հրատարակչական Յանձնախումբ։

Գ.- Յուշահանդէսներու Յանձնախումբ, աշխարհի հանրածանօթ թանգարաններուն մէջ, ինչպէս Նիւ Եորքի, Անգլիոյ, Պրագիլիոյ, Մոսկուայի, Լենինկրատի եւ Փարիզի թանգարաններուն մէջ կազմակերպել են յուշահանդէսներ, որոնք կը միտին հայ եկեղեցական արուեստը յաչս օտարներուն ծանօթացնել։

Դ.- Գիտաժողովներու Յանձնախումբ։

Ե.- Ուխտագնացութեան Յանձնախումբ։

Յովնան արք. Տէրտէրեան մանրամասնօրէն ներկայացուց ուխտագնացութեան ծրագիրները։ Ան յայտնեց, թէ ուխտագնացութիւնները պիտի սկսին այս տարուան Օգոստոսին։ Ուխտավայրեր պիտի ըլլան Հայաստանը, Լիբանանը, Սուրիան, Իրանը, Ռումանիան, Խրիմը, Ֆրանսան, Երուսաղէմը եւ Պատմական Հայաստանը։

Սրբազանը յայտնեց, թէ ուխտագնացութեան հարցով վերջերս ժողով մը տեղի ունեցաւ Երեւանի մէջ, մասնակցութեամբ պատկան յանձնախումբի եւ թեմական ենթայանձնախումբերուն, նախագահութեամբ՝ հանդիսութեան գործադիր վարիչ Մեսրոպ արք. Աշճեանի եւ յանձնախումբի ատենապետ Յովնան արք. Տէրտէրեանի։

Քննուեցան Միջին Արեւելքի ուխտագնացութիւննե-

9

յագուշ ուխտագնացութեան ծրագիրները։ Ան յայտնեց, թէ ուխտագնացութիւնները պիտի սկսին այս տարուան Օգոստոսին։ Ուխտավայրեր պիտի ըլլան Հայաստանը, Լիբանանը, Սուրիան, Իրանը, Ռումանիան, Խրիմը, Ֆրանսան, Երուսաղէմը եւ Պատմական Հայաստանը։

Սրբազանը յայտնեց, թէ ուխտագնացութեան հարցով վերջերս ժողով մը տեղի ունեցաւ Երեւանի մէջ, մասնակցութեամբ պատկան յանձնախումբի եւ թեմական ենթայանձնախումբերուն, նախագահութեամբ՝ հանդիսութեան գործադիր վարիչ Մեսրոպ արք. Աշճեանի եւ յանձնախումբի ատենապետ Յովնան արք. Տէրտէրեանի։

Քննուեցան Միջին Արեւելքի ուխտագնացութիւննե-

9

ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԱՀԱՅ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

«ՎԱՐԴԱՆԱՆՔ» *ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԷԻ ՄԷՋ*

Պիրակի, 23 Փետրուարի կիւրակի, Թեսաղոնիկեի «Տէր Զաքարեան» սրահը դադրած էր խուռներամ բազմութեամբ։ Բոլորը անհամբեր կը սպասէին Գեղարուեստական – Մշակութային Ծաղկոցի աշակերտութեան Վարդանանքի ներկայացման։

Բազմաթիւ խօսքով հանդէս եկաւ Շարաթօրեայ Ծաղկոց դպրոցի անօթևեքի Միւրա Գեղամեան։ Անի անդրադարձաւ Հ.Ց.Խ. Խաչի Շրջանային Վարչութեան գործունէութեան՝ բնականաբար, բայց մասնաւորաբար՝ դպրոցին նոր տարուան աշխատանքներուն։ Ապա անդրադարձաւ, թէ ինչո՞ւ անցեալ տարիի Վարդանանքի առիթով հարկ կը զգացուի հանդէս կազմակերպել եւ բաւական ծաղկոցի երկարատեւ անօթևեքի մշակութային գործունէութեան Աբգեանեան Ազգասիրաց Միութեան Սալոնի օրհնութեամբ եւ վերանորոգութեամբ եղած է յիշեալ վարդանանքը, որովհետեւ անոր մէջ կը կայանայ մեր ժողովուրդին ազգասիրական գաղափարը, եւ ամէն անգամ Փետրուար ամիսը կը բերէ հետ իրեն նեղ այն վճռակամութիւնը, զոր ունեցան մեր նախորդները Փետրուարեան Ապստամբութեամբ եւ նեղապային Ղարաբաղեան շարժումներուն բնդմէջէն»։

Գործադրուեցաւ կռիւի յայտագիր մը։ Առաջին երեքին երգը ունեցաւ Մարգրիտ Գեղամեանի դասարանի փոքրերը, որոնք ներկայացուցին «Վարդանանք» պատմութենէն բաժին մը։ Ապա յաջորդաբար երգը ունեցան աւելի քան 60 հայասաւոցի փոքրերն ու մեծերը։ Աշակերտուհիներն ձեռքով ներկայացուց Վարդանանց պատմութիւնը, ապա իրարահանչիւր դասարան, իրենց ուսուցչուհիներուն գլխաւորութեամբ, հանդէս եկան առանձնաբար արեւելահայ բանաստեղծութիւններով եւ մեներգներով։ Ապա Հայր Խորենի դասարանը ներկայացուց քառերգութիւն մը Հայր Սուրբին նեղիմակութեամբ՝ Վարդանանց նուիրուած։ Քառերգութեան իրենց մասնակցութիւնը բերին Ծաղկոցի մեծ աշակերտները 4 խմբերգներով՝ «Հայաստան, Հայր Որոտան», «Մենք Հայ Տունի Զաւակներ Ենք» եւ «Մեր Նաւերը» երգերով։

Ապա Անահիտ Համբարձումեան արաւ իր խօսքը արուեստագէտ, որուն մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց թաղականութեան, բայց մասնաւորաբար՝ Հ. Դ. Խաչի անդամներու կողմէ ցուցաբերուած յատուկ խնամքին եւ հոգածութեան համար, յատկապէս՝ Հայաստանէն տոմսեայ կամ մնայուն կայ եւ հաստատուող դպրոցի աշակերտութեան նկատմամբ։ Անի շնորհակալութիւն յայտնեց Խորհրդարանի Ամարաւոցէն ներս եւս անցնող ամբան ընթացքին ցուցաբերուած հոգածութեան համար։

Ապա բեմ երաւիրուեցաւ Խորէն վրդ. Տոդրամաճեան, որ խրախուսիչ խօսքերով եզրափակեց հանդիսութիւնը։ Անի առաւելաբար շեշտ դրաւ օտար երկիրն եւ օտար ճամբաներուն վրայ նոր կայ հաստատող հայորդիներուն վրայ։ Անդրադարձաւ երգը ունեցող Խորը աշակերտութեան եւ խօսքը ուղղեց բեմի առաջնորդ Սահակ արքեպս. Այվազեանի, Ազգային Վարչութեան, Պրօնական ժողովին, Թեմականներուն, Թաղականութեան, Հ. Դ. Խաչուհիներուն եւ բոլոր այն միութիւններուն, որոնք իրենց նիւթական աջակցութեամբ սատար կը կանգնին Ծաղկոցի վերելքին։

ԹՂԹԱԿՑ

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒՈՂ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԸ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ ԿԸ ԿԱՐՕՏԻՆ

Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան ընդունման 1700ամեակին նուիրուած ձեռնարկներու շարքին են նաեւ Հայաստանի յուշարձաններու ուխտագնացութիւնները։

Ստեղծուած կրօնական յատուկ յանձնախումբի նախատեսութեամբ, այս տարի աշխարհի չորս ծագերէն Հայաստան համախմբուած ուխտաւորները պիտի այցելեն Արարատեան, Կոտայքի եւ Արմաւիրի թեմերուն մէջ գտնուող հայկական վանքերն ու եկեղեցիները։ Սակայն դժբախտաբար, կարեւոր ուխտատեղի նկատուած յիշեալ սրբավայրերու մեծամասնութիւնը կիսաքանդ վիճակի մէջ կը գտնուին։

Հայաստանի մշակոյթի նախարարութեան յուշարձաններու վերականգնման վարչութիւնը ուխտագնացութիւններու յանձնախումբին ներկայացուցած է ուխտատեղի նկատուած վանական համալիրներու վերականգնման եւ բարեկարգման աշխատանքներու ծրագիրը, որուն համաձայն Վայոց Ձորի, Գուգարաց աշխարհի, Շիրակի, Սիւնիքի, Արցախի եւ այլուր գտնուող վերականգնման կարօտ նոգեւոր-մշակութային կոթողներու թիւը 40է աւելի է։

Իսկ ընդհանրապէս Հայաստանի մէջ գոյութիւն ունեցող շուրջ 2500 յուշարձաններէն 1000ը, այսօրուան դրութեամբ, բարեկարգման կը կարօտին։

ՅՆՅՈՂ ԼՈՒՐԸ

Անդրադարձ կը նրատարակենք Մշոյ Ս. Կարապետ վանքի դրան մասին Արմէն Ահինազարեանի յօդուածըեւ Մեսրոպ արք. Աշճեանի ակնարկը:

Դոկտ. Արմէն Ահինազարեան՝ ճարտարապետ, արուեստագէտ լուսանկարիչ եւ յանձնառու հայ, պատասխանատուն է հայկական ճարտարապետութիւնը ուսումնասիրող կազմակերպութեան (Ախըն, Գերմանիա), որուն նպատակն է ներկայ Հայաստանի սահմաններէն դուրս՝ Արեւմտահայաստանի. Կիլիկիոյ, ապա՝ Վրաստանի, Ազըրպէյճանի. Նախիջեւանի, Պարսկաստանի եւ պատմական Սփիւռքի կարգ մը շրջաններուն մէջ գտնուող հայկական ճարտարապետութեան կոթողներու ուսումնասիրութիւնը եւ անոնց տեղեկութիւններու հայ եւ օտար լեզուներով հրատարակումը:

Այս յօդուածով հաղորդուած լուրը խորապէս ցնցիչ էր եւ նոյնիսկ անհաւատալի. չէինք հասկնար, թէ ի՛նչ պատճառով, մօտաւորապէս 21 տարի հաւերութիւնը անտեղեակ եղած է Ս. Կարապետ վանքի դրան տէր կանգնելու աշխատանքներուն:

Կարելի չեղաւ կապուիլ Մեսրոպ արք. Աշճեանի հետ Նիւ Եորքէն անոր բացակայութեան պատճառով, պէտք էր սպասել մինչեւ Երեքշաբթի ստուգում կատարելու համար: Բայց այս լուրը կը պահանջէր արագ հրապարակում: Բարեբախտաբար կարելի եղաւ գտնել Արմէն Ահինազարեանի հասցէն եւ իրեն հետ կապուիլ Գերմանիա:

Արմէն Ահինազարեան տուաւ հետեւեալ բացատրութիւնները

Ա.- 1976ին, երբ ինք անդրադարձած է դրան պատկանելիութեան, կապ հաստատած է կարգ մը ազգայիններու եւ միութիւններու հետ եւ առաջարկած է գնել դուռը:

Բ.- Այս աշխատանքին մասին հրապարակում չէ եղած, որպէսզի դրան գինը չբարձրանայ:

Գ.- Իրան առժամեայ սեփականատէրը (Ռիխթըր) չէ ուզած վերջնական գին նշդել: Ամէն անգամ, որ գումար մը առաջարկըւած է, ինք պահանջած է աւելին:

Դ.- Թեհրանաբնակ անձնաւորութեան մը (Ա. Ահինազարեան չ՚ուզեր յայտնել անունը) սխալ քայլին պատճառով դժուարացած է գնումը:

Ե.- Հոկտեմբեր 1996ին, Լոնտոնի մէջ, աճուրդին ներկայ եղած են նաեւ հայեր, որոնք առաջքը չեն առած օտարի մը կողմէ գնումին: Սրին, աճուրդին մասին տեղեակ պահուած են ազգային հաստատութիւնները:

Զ.- Դուռը աճուրդի դրուած է 45 հազար անգլիական սթերլինի (մօտաւորապէս 73 հազար ամերիկեան տոլար), սակայն վաճառուած է 50 հազար տոլարի:

Է.- *Աճուրդէն ետք, Անգլիոյ մէջ Հայաստանի դեսպանութեան տարած աշխատանքին իրրեւ արդիւնք գտնուած է գնորդ, որ պատրաստ է դուռը*

«Ա.»

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ԴՐՕՇԱԿ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ
ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

28ՐԴ (61ԲԴ) ՏԱՐԻ. ԹԻՒ 1 (1496). 16-29 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1997

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ
■ԱՄՐԱՊՆԴԵԼ ՆՈՒԱՃՈՒԱԾԸ, ՆՈՒԱՃԵԼ ԱՄՐԱՊՆՒՈՂԸ

ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆ ԲԵՄ
■ ՄԵՐ ՈՒՂԻՆ (Հ.Յ.Ռ. 26րդ Ընդհ. Ժողովեն տարի մը ետք - Ա.)
Ն. Պէրպէրեան
■ «ԱՌԱՆՑ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՉԻ ԼԻՆԻ»
(Հարցազրոյց՝ բնկեր Ռուբէն Յակոբեանի հետ)

ՆԵՐԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅԵԱՑՔ
■ՆՈՐ ՏԱՐԻ, ՆՈՐ ՄԱՐՏԱՀՐԱՒԷՐՆԵՐ
Վ. Յարութիւնեան
■ԵՐԿ-ԾՐԱԳԻՐ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆԸ *Արամ Ալէքսանեան*
■ՄՈՒՑՈՒԱԼԾ-ՅԵՏԱՋԳՈՒԱԼԾ ԽՆԴԻՐ ՄԸ. ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ- ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
Խաչիկ Տէր Ղուկասեան
■ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՅԱՌԱՋԱԳԻՄՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՄԱՊՐՈՅԹԸ *Ատոմ Մարգարեան*

«ԴՐՕՇԱԿ»Ի ԳՐԱԴԱՐԱՆ
■ԱՐՑԱԽԵԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ՝ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԻՐԱԻՈՒՆՔ
Յ. Քիւրքճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՇՈՒՐՋ
■ԻՆՔՆՈՒԹԵԱՆ ՓՆՏՒՏՈՒԹԻՒՆ ՅՈՐՋԱՆՈՒՏԻՆ ՄԷՋ
Մանուկ Մանուկեան

ՄԱՄԼՈՅ ԼՈՒՍԱՐՁԱԿ
Էջ 10, 16, 19, 23, 29, 31, 34, 35, 43

ԴՈՒՌԸ

Իր պարտութեան դիմաց, Արմէն Ահինազարեանը մղկտացող սրտով է, որ կը խոստովանի՝ թէ... ես ամաչում եմ ցայել երկընքին... ով որ կը ճանչնայ Արմէն Ահինազարեանը, կը հասկնայ, թէ ինչո՞ւ եկեղեցիներու ճարտարապետութեան այս ախոյեանը, ամբողջ Արեւմտեան Հայաստանը, Կիլիկիան, Քարվաճառը մատներուն պէս ճանչցող ուղեւորը չի կրնար աչքերը երկինք բարձրացնել. կ՚ամչնայ, կ՚ամչնայ իբրեւ հայ, իբրեւ արուեստի մարդ, պարզապէս՝ իբրեւ մարդ:

Գրեթէ իր աչքերուն առջեւ, անցնող Հոկտեմբեր 15ին, Լոնտոնի *Քրիսթիզ* ընկերութեան սրահին մէջ աճուրդի մը ընթացքին մուրճի մէկ հարուածով դարձեալ գետին ինկաւ մշոյ Սուլթան Ս. Կարապետի տաճարին մայր դուռը, որ 70 տարի ինքզինք պահեց Մշոյ մէջ, գաղտնաբար ապրեցաւ Պոլիս եւ Ֆրանքֆորթ՝ օրին մէկը ստրուկի պէս ծախուելու համար Անգլիոյ մէջ:

Կ՚ողբանք Եագութիէի եկեղեցւոյ մզկիթացումը, իրար վրայ մեղադրանքներ կը բանաձեւենք, յանցաւորներ կը փնտռուին Փարիզէն Լոս Անճելըս: Ո՞վ պիտի ողբայ մեզ, որ տէր չդարձանք մեր ամէնէն նշանաւոր ուխտավայրին՝ Չանկլի Ս. Կարապետի դրան, որ 50 հազար տոլարով անհետ կորսուեցաւ ոչ հայ հաւաքածոյ պահողի մը դարաններուն մէջ, փոխանակ դառնալու Անթիլիասի նոր թանգարանին զարդը եւ կամ երթալու եւ եղբայրանալու Երեւանի Պետական Թանգարանին մէջ, իր ժողովուրդի գըրկին մէջ ապրող Մշոյ Առաքելոց վանքի դրան հետ:

Ասոր համար է, որ Արմէն չի կրնար երկինք նայիլ: Մեզմէ շատեր պէտք է նոյնքան ամչնան եւ իրենց աչքերը երկինք չբարձրացնեն:

ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔ. ԱՇՃԵԱՆ

1975, *Թեհրան: Տարեվերջը մօտենում է, մօտենում են տօնական օրերը եւ իրար վրայ դարսուում հասած չնորհաւորականները, գարդարած թանկարժէք տպագրութեամբ եւ ընդամէնը ձեռագիր մի տող, մի ստորագրութիւն: Արդի աշխարհում յարաբերութիւնների մի ձեւ, տարին մի անգամ կրկնուող սովորութիւն՝ ասել ցանկանալով - Քեզ դեռ չենք մոռացել...*

Կան նաեւ բացառութիւններ էլ, օրինակ այս մէկը՝ Աթաթուրքի նամակադրոշմը ճակատին, Պոլսից:

Բացում եմ ծրարը: Բարակ թղթի վրայ մեքենագրուած երկու էջ եւ երկու փոքր սեւ - ճերմակ պատկերներ ծալուած թղթերի մէջ:

Նամակ ստորագրողը տիկին Ռիխթերն է: Նա պատմում է իրենց հարեւանութեամբ ապրող հանգստեան կոչուած բարձրաստիճան գինուրականի մասին, որը իր կատակի հետ յաճախ որսի է գնում Սասնոյ անտառապատ լեռներ: Այդ գինուրականը՝ Իլի Սաիտը տեղին ծանօթ է իր ծառայութեան տարիներից եւ կիւղերում ունի իր կապերը:

Այդ տարի Թենքիթ (Տնգետ) գիւղի ուխտը լուր էր ուղարկել. «Մի հսկայ արջ է Մայթիս տաղից (Մարութա սար) մեր կողմերում երեւացել, որը չարունակ վնասներ է հասցնում մեր գիւղին: Պէտք է սպասում ենք քեզ, ապատիր մեզ այս չարիքից»:

Հայր ու որդի մեկնում են, բայց ուշացած: Մշոյ չրջանում բռնւում են ձմեռնամուտ բուք ու բորանի, խառնւում ձեան մէջ, ճամբան կորցնում ու մի կերպ իրենց հասցնում առաջին գիւղին՝ Հիրգիթին (Հերկերտ):

Օրեր ուխտի տանը մնալուց յետոյ, երբ փոթորիկը դադարում է իրենց մեքենան մարդ ու ջորու օգնութեամբ հրելով, քաշելով ձեան միջից հանում հասցնում են մայրուղի եւ վերադառնում Պոլիս:

Նրանք ուխտի տանը չորս օր վայելում են թռնորի հացն ու քնարեր տաք քուրսին, ականատից հետեւում անընդհատ իջնող փաթիլների, իսկ գիշերները մինչ լոյս քարւում՝ ոչիլի դէմ անլոյս պայքարում...

Երրորդ օրը, ուխտ մի քանի կգկտուր ակնարկներից յետոյ բացում է իր համարձակութեան կծիկն ու քաշքշուելով քաղաքից եկածներին վրստահեցով ուղեկցում է նրանց ախուրին կից մառաններ, ուր դարմանի տակ «էսկի մալ»ն (հին առարկան) էր թաքցրել՝ դուռը:

«Պէյ, ի՞նչ անենք, կափին (դուռը) մեծ է ու ծանր եւ Պոլիս տանելն ու ծախելը վտանգաւոր: Ժանտարմները ճամբին յաճախ քննում են եւ հնութիւն տեսնելուց նեղացնում: Եղբայրս Մվագի չուկայում է, միւս տղաս էլ՝ Պոլիսում: Մտածում ենք՝ որ այս նախշերի համաձայն սղոցենք, մաս մաս անենք եւ դրսից եկած թուրիստներին ծախենք: Ի՛նչ էք խորհուրդ տալիս, վիճակներս վատ է, փողի շատ կարիքն ունենք»:

Հայր ու որդի իրար են նայում:

Երկփեղկանի, սեւին տուող դուռը իր բարձրաքանդակներով մարագի կիսամութի մէջ խորհրդաւորութիւն էր փոխանցում:

«Գիտէք՝ աղա,- վերջապէս ցածր ձայնով խօսում է գինուրականի գաւակը՝ Պոլսում մեր հարեւանը ալեման (գերմանացի) է եւ իր տանը հին մին ապրանք ունի հաւաքած: Նախքան մասերի բաժանելը նկարենք, իրենց ցոյց տանք, գուցէ նա հաւանի, գնի: Սպասէք, դեռ ձեռք մի տուէք, արժէքը կը պակսի»,- աւելացնում է հայրը:

«Արժէքը կը պակսի՝ լաւ, կը սպասենք ձեր լուրին, պէյ»,- դուռը նորից ծածկում է դարմանով:

«Ուրեմն, պարոն Ահինագարեան, ուղարկում ենք ձեզ մեր հարեւանի նկարած պատկերները:

Քրտերի դրան համար ցանկացած գումարը մօտաւորապէս հինգ հազար մարք է անում: Ի՞նչ է ձեր կարծիքը, մեզ թւում է, որ արժէքը բարձր է»:

Երկփեղկանի դուռը անշուշտ մի հայ եկեղեցու է պատկանել, եւ ինչքան փոքր անուրակ են պատկերները, այնուամենայնիւ մէկի վրայ տեսանելի են փորագրուած տառեր, որոնք րնթեռնլի չեն:

Կարդում եմ նամակը՝ մէկ րոպէ մէջ խոչորացոյցով նկարներին թեքուած:

Անսպասելի տեղով բռնուած, նոյն օրն իսկ պատասխանում եմ երկտող գրութեամբ, որ դուռը հայկական է: Մի կերպ Մշոյ չրջանից փոխադրէք Պոլիս: Սպասում եմ ձեր լուրին:

Հարցերը չատ են: Արդեօք ո՞ր եկեղեցու եւ որ թուականի դուռ է: Պարզ է, որ գիւղի սովորական եկեղեցու դուռ չի:

Ապրիլին ստանում եմ պարոն Ռիխթերի ուղարկած ծրարը: Սինանի չէնքերին նուիրուած հատորը: Թերթում եմ ծապկումով հայ ճարտարապետի գիրքը եւ առաջին էջերի արանքում գրտնում չատ բան չասող Չատկական տօները չնորհաւորող մի բացիկ, բայց տողերի մէջ թաքնրւած չատ բան ասող մի բառ՝ Ջենգիլի:

Կարդում եմ նորից ու նորից, ինձ համար անհաւատալի է, որ իսկապէս դուռը Ջենգիլիինն է, այնտեղից քանդուած, րերուած: Ուղղակի չեմ կարողանում հաւատալ:

Ջենգիլի անունը իմ մէջ արթնացնում է անկրկնելի ապրումների, յուշերի ծով, որոնք կապուած են տարիներ չարունակ Արեւմտահայաստան կատարած ճամրորդութիւններիս հետ: Ճամրորդութիւններ մեր ճարտարապետութեան հետքերով՝ անվերականգնելի կորուստներից փչուրներ փրկագործելու: Թկկուզ մի պատկեր, թկկուզ մի մատուռի չափագրութիւն եւ նորից մտքով քայլում եմ անցեալի ճանապարհով, կանգնում ձորապռնկին՝ չունչ առնելու եւ ապրում եմ իմ մէջ յուսահատութեան անդունդը...

1976ի Մայիսին ստանում եմ Պոլսից Ռիխթերրի

Մշոյ Ս. Կարապետ վանքի աւերակները:

ստորագրութեամբ եւս մի բացիկ՝ ... Ձեր Եւրոպային յայտրդ ճամրորդութիւնը Պոլիսում րնդհատէք եւ մի քանի օր մեր հիւրը եղէք: Պոսֆորի գարունը անոնման է:

Շեչտը անոնման վրայ է...

Քաղաքից մօտ կէս ժամ հեռու Եշիլքէօյ օդակայանում ինձ դիմաւորեց պարոն Ռիխթերը:

Հայոց պատմութեան մէջ տեղ գտած Սան Սթեֆանօ յունական գիւղը այսօր անուանափոխ եղած Եշիլ գիւղն է: Մի անուն, որ անմիջականօրէն կապուած է Խրիմեան Հայրիկի չերեփին եւ Հայկական Հարցը որպէս աճուրդի դրուած ճրչմարտութիւն՝ յօդուած 16ին, որը Պերլինում վերածուեց 61ի...

Երկուսս էլ գիտենք խնդրոյ առարկան եւ թէ գալուս պատճառը ինչ է, սակայն օդակայանի ճամրին, մեքենայում ոչ մի ակնարկ չի արուում, սպասում եմ որ ինքը խօսքը բացի:

Հասնում ենք Պոսֆորի ափին իրենց եւայարկ տունը: Մուտքի բաժնում, հիւրասենեակում քողարկուած անհամբերութեամբ աչքի եմ անցկացնում եղածը՝ ուր հնարաւոր իր չատ կայ, բայց ոչինչ անսովոր: Ինձ ուղեկցում են հիւրի սենեակը, ուր տեղաւորւում եմ ճամպրուկս ու իջնում թէյի:

Նստած ենք պատշգամբում, բաժակները դատարկուել են, նաեւ քաղաքավարական հարց ու պատասխանները:

Պարոն Ռիխթերը տեղից դանդաղ բարձրանում է եւ խորհրդաւոր ցած ձայնով ասում՝ գնանք:

Քանի մը քայլ ետք կանգնում ենք մուտքի դրան առջեւ: Ինչպէս ամէն անգամ, որ տէր չդարձանք մեր ամէնէն նշանաւոր ուխտավայրին՝ Չանկլի Ս. Կարապետի դրան, որ 50 հազար տոլարով անհետ կորսուեցաւ ոչ հայ հաւաքածոյ պահողի մը դարանները, ինչպէս ամէն անգամ, որ Արմէն Ահինազարեանի աչքերը երկինք չեն բարձրանար, ամչնալով, ես ալ կը խուսափեմ նայիլ երկինք:

Դուռը բացում է, ներս հրաւիրում: Փոքր ներքնասենեակ, բարձր ճերմակ պատեր, փայտէ յատակ, անկողնիներ ճերմակով ծածկուած, մի աթոռ, մի խոչ պատին եւ պատին յենուած ճերմակ սաւանով ծածկուած մի թեքութիւն: Դուռը փակում է, դանդաղ ու անձայն հաւաքում, ծալում է սաւանը: Մեւին տուող փայտէ երկփեղկանի դուռը, չոչափելի մօտիկութեամբ իմ առջեւում է: Ինձ համար մի հրաչք: Կոտորածից ապատւած մի բուռ մշակոյթ...

Դրան փեղկերը չորս կողմից չրջանցում է երկրաչափական գարդապատին, որին յաջորդում է աւելի յայն բուսականը: Նոյն գարդապատիներով դռների մակերեսը չորս մասերի են բաժանւում, ներքեւիններն եւ վերի երկուսը քառակուսի են, իսկ երկրորդը միւսներից աւելի նեղ ու քառանկիւնի: Յիշուած ուղղ բաժանումները չրջանցւում են ոլորապտոյտ երիզով:

Երկու դռների երեքական քառակուսիներում քանդակուած են բարդ ու կեղեցիկ նախչուններ: Այդիներ ունի երկրաչափական, իսկ ձախիններ բուսական գարդաձեւեր:

Փեղկերի կենտրոնում գտնուող քառակուսիները չեչտուած են կլոր ծաղկապարի հիւսուածքով անկիւններին՝ երկու հրեշտակ, թռչուն ու կենդանիներ: Այս բոլորը յիչեցնում է խաչքարերի ներքեւում եղած կորիզն ու կեանքի խորհրդանչող յաւերժականութիւնը:

Դրան գարդը, սակայն, երկու քառանկիւններում քանդակուած Առաքեալներն ու Աւետարանիչներն են կանգնած վիճակով: Ձախում եօթը Սրբեր, որոնցից հինգը իրար նման են, իսկ երկուսը աւելի փոքր, որոնցից մէկը Յիսուսի մկրտութիւնն է ներկայացնում Սուրբ Հոգու նշանը վրան: Աջում չորս Առաքեալներն են փոքրիկ սիւներով իրարից բաժանուած՝ Պետրոսը բանալին ձեռքին, Պօղոսը սուրով:

Պատմութիւն բուրող գեղեցիկ քանդակներին աւելանում է հայկականութեան կնիքը արձանագրութիւնը, որ գտնւում է փեղկերի ճակատին եւ ներքեւում, մեծ մասամբ յաւ րնթեռնլի:

Դրան կողպէքի մասը լրիւ չարդուած է եւ գնդակներով ծակծկուած: Դռների վերի մասում եւ ներքեւում կան մեխերի առաջացրած կոպիտ վնասներ:

Արձանագրութիւնները են՝

Աջ կողմի դրան ճակատին՝
ՇԻՆԵՑԱՒ ԴՈՒՌՍ ՍԲԿԱՐՊ..ԻՍ
ՁԵՌԱՄԲ ՊԱՐՈՆՍ ՄԱՐԿՈՍԻ
Աջ կողմի դրան ներքեւում՝
ԻԹՎ. Հ.: ՁԿԱ (1512).....
ՇԱՄԱԿԻՒՐԵԻ... ԾՆՈՂԱՑ ԻՒՐՈՑ
Ձախ կողմի դրան ճակատին՝
ԵՒ ՈՐ ԴՈՒ ՆՈՐԱ ՊԱՐ(Ն)ՈՆ
ՄԻՐԱՊԵՏ ԱՒ ԱՄՋԱՏԻՑ...
Ձախ կողմի դրան ներքեւում՝
ԵՍ ՍԱՐԵՊԻՆՈՐԿԱՋՄԵՑԻ...

Արձանագրում եմ արագ, ոտքի կանգնում, թուղթը գրպանս դնում: Դուռը նորից ծածկրւում ճերմակ սաւանով: Իջնում ենք: Ընթրիքը պատրաստ է: Մատուցարարուհին գալիս գնում է, ուտում ենք, կարծեմ համեղ բաներ, բայց միտքս ուրիշ տեղ է, խօսակցութեան միակ նիւթը դուռն է:

«Ուրեմն ձեզ պատմեմ»: Անձեռոցիկը թեթեւ բերնին տանելուց յետոյ սկսում է պարոն Ռիխթերը.- «Ձեզ կարող պատկերացնել, ի՛նչ դժուարութիւններով դուռը, տնային ապրանքների տակ ծածկուած, գիւղից հասաւ քաղաք եւ գիչերով, ոչ թէ մուտքից, այլ՝ պարտէզի կողմից, ուր պատը նորոգւում էր, մի կերպ ներս րերեցին: Գիտէք մեր միւս հարեւանը «Հիւրրիւեթ» թերթի խմբագիրն է, պիտի չատ գգուշ լինենք, հասկանալի է, չէ՞»:

«Լաւ, մինչ այստեղ յաջողեցինք, սակայն մեր տանը պահելն էլ հարց է, կարող է մեզ համար էլ վտանգաւոր դառնալ: Սա հնութիւն է եւ որպէս այդպիսին համարւում է ազգային հարստութիւն, եւ երկրից դուրս տանելն էլ արգելւած է»:

Երբ վճարւած գումարը փոխանցելու մասին ակնարկեցի, մի փոքր լուռթիւնից յետոյ տիկին Ռիխթերը ասեց. «Գիտէք մենք վճարել ենք սիրով, թողնենք այսպէս մնայ, քանի որ առայժմ մեզ մօտ է, եւ մենք ենք իր գեղեցկութիւնը վայելում, իսկ եթէ ձեր օգնութեամբ հնարաւոր եղաւ երկրից դուրս տանել, այն ժամանակ առաջնահերթութիւնը ձերն է, մի բան կը մտածենք...»

Ուշ էր, երբ սենեակս բարձրացայ, պատկեցի, բայց քունս չէր տանում: Դուրս եկայ պատշգամբ, նստեցի: Լուսնի լույսով մի քանի ձկնորսական նաւակների ստուերներն հին երեւում հեռւում, միջոցը խաղաղ էր, հագիւ լսելի էր թեթեւ ալիքների հանդարտութիւն փոխանցող ձայներ: Իմ մէջ փոթորիկ էր: Օրուայ դէպքերն ու անցեալի ապրումները իրար հրելով հրմշտկելով նոր հարցեր էին առաջացնում, ինձ տակնուվրայ անում:

Այսօր Թուրքիայում Զենգիլի (քրտերէն գանգակաւոր) կոչուող վայրը նշանաւոր Սուրբ Կարապետի վանքն է...

Սուրբ Կարապետի վանքը գտնւում է Մուշ քաղաքի հիւսիս արեւելքում՝ մօտ 35 կմ. հեռու:

Յիշում եմ, արեւածագից առաջ Մուշից դուրս եկանք դէպի հիւսիս՝ Գառնին (Քարին) գիւղից յետոյ կարճցինք Մեղրագետը (Քարասու), անցանք մուս կողմում խոպերը (Հոփեր) գիւղը, որտեղից բեհուճցինք արեւմուտք եւ անցանք Դոմս (Փիւմուս), Փայաս (Փայաս), Տոմ (Դոմ), Զիտարէք (Ցիտարէք) գարեր հայաբնակ այսօր էրատեակ գիւղերից: Հողմ. ճամբան՝ երկու օր առաջ անդառարակ անձրեւների պատճառով չանախ անանցանելի էր: Մոտաւորապէս հասանք Տերսիմ եւ այնտեղից ուշացած վերջապէս Սորսար (Սորդամ): Մեհենաւանդակներով շրջապատուած մեչետի բէչատան մօտ, բէչ խմեցինք ու երբ ուզում էինք Սուրբ Կարապետի վանքը՝ Քարէ լեռը բարձրանալ, մեր ճիւռա վարպետը փորձում էր մեզ համոզել, որ չգնանք, քէ «Զանգիլիում ապրողները վայրենի էրաներ են, մեզ պէս հօ չեն...»

Առուակն ու իւրաքանչիւր ապարփչի բարակ ճամբով բարձրանում էինք, մի կողմում լերկ ժայռեր, միւսում ձորեր, ձորակներ՝ շագանակի եւ բնական ծառերով:

Ժամեր բարձրանում էինք մոմերի նեմրերով, ճուիրականացած բարեր ամէն կողմում: Վերին սարահարթի բարձրութիւնում Մուշեղ Մամիկոնեանի ուխտակատած բերդն է, միւս կողմում՝ նրա դիմացի ժայռը «Աղջկանց բարձ» է: Ինչպէս բարձրանում էինք, այնպէս ուխտ էինք անցկացնում ասպիսների պուրակներից: Սասին ներքեւում Հայաստանի խորհրդանիշն էր: Հայերը ոգեպէս դաշտ էին իջնում սասին պատկերող դրօշակներով: Գողթանի Սասին 2600 մարեկան է, որի շուրջի ամէն Մեսրոպ Մաշտոցը հայերէն տառերի գիւտն արարեց:

Ընդհանրապէս հայկական վանքերը բաժնուած են ստերի յեռեւում, ձորերի մէջ: Սուրբ Կարապետը լերան գագաթին է, չորս կողմից տեսանելի եւ բարձր, այնպէս բարձր, որ կարելի է Ասածուն մօտ լինել...

Գլակավանք:

Ինճակենաւ վանք:

Մշոյ Սուլթան Սուրբ Կարապետ:

Այս անուններով է ճանաչուած հայ հաւատքի հնագոյն սրբատեղիներից մէկը՝ իր նշանակութեամբ երկրորդը էջմիածնից յետոյ:

Ինչպէս երեւանեայ հնագոյն եկեղեցիներից շատերը, սուրբ Կարապետ վանքն էլ կառուցուել է Գրիգոր Լուսաւորչի աշակերտների կողմից: Ինչպէս եւ Ին իմ կառերի մեհեանն է եղել այստեղ, որը կործանել է Գրիգոր Լուսաւորիչը՝ հիմնելով այս վանքը, այստեղ գեհեղելով Սուրբ Կարապետի եւ Աթանիճ եպիսկոպոսների նշխարները:

Առաջին վանահայրը Զենոր Գլակն է եղել, Գրիգոր Լուսաւորչի աջակիցը, որի անունով էլ կոչուել է Գլակավանք:

Վանքը ունէր բազմաթիւ մշտահոս աղբիւրներ, որոնցից նշանաւորը ոչ շատ հեռու գէպի հիւսիս Ածոց ակն էր, ապա Լուսաւորչի աղբիւրը, Բարեհամը եւ Ականակիաք՝ իւր կոդ-կոդի բխող աղբիւրներ, որոնց պատճառով էլ վանքը կոչուել է նաեւ Իննակենաւ վանք:

Պատմութեան բնաջինջ վանքը անգամներ ապրուել է եւ նորից վերակառուցուել:

Հրդ դարում վանքը երկրաշարժից նիմնովին ապրուել է, որից յետոյ կառուցուել է նրա գլխաւոր եկեղեցին՝ Սուրբ Աստփանոսը: 11րդ դարում Գրիգոր Մագիստրոս Պահլաւունին վանքում կառուցել է աուել ապարանք, որը սակայն այրուել է 1058 թուին Սուրբ Գրիգոր փայտակերտ եկեղեցու հետ:

1750 թուին թուրք-պարսկական պատերազմների ժամանակ վանքը թալանուել եւ եկեղեցին այրուել է:

Յովսէփ Էմինի ազատագրական պայքարի ընթացքին՝ 18րդ դարու կէսին, վանքը Յովնան վանահօր նովանաւորութեամբ նանգիստացել է կարեւոր հաղաքական կեդրոն: 1784ի երկրաշարժը նորից ապրում է եկեղեցին: Վանքի տարբեր մասերը նիմնովին վերակառուցում են 1788 թուին, ընդարձակելով գաւիթը, նորոգելով զանգակատունը, վանականների խուցերը, գրչատունը, պարիսպները եւ այլն:

Վանքի համալիրը բաղկացած էր մենաստանից եւ եկեղեցուց, որոնք շրջապատուած էին բարձր պարիսպով: Միաբանների երկյարկ բնակարանները պատով անջատուած էին ուխտաւորների սենեակներից: Վանքի մաս էին կազմում գրադարանը, սեղանատունը, անասնական բաժինը եւ այլն:

Եկեղեցին համակուսեալ յատակագծով մի ամբողջութիւն էր: Ունէր 16 սիւնաշէն դաս, արեւմուտքից 1782ին կառուցած նախամուտք զանգակատուն, իսկ արեւելեան հատուածը բաղկացած էր իրար յաջորդող չորս եկեղեցի-վկայարաններից՝ կենտրոնում երկու գմբէթածածկ եկեղեցիներ, իսկ միւս երկուսը միանաւ բազիլիկներ:

Եկեղեցու արեւմտեան մարմարէ ուրը սիւների վրայ բարձրացող զանգակատունն էր, որը դարեր շարունակ իր ղողանջի օրհնութիւնն էր փոխ Արածանի արբազան գետով ակօսուող Մշոյ լայնարձակ դաշտի վրայ:

Սուլթան Սուրբ Կարապետը հայութեան ամենասրբազան ուխտատեղիներից է եղել, Վարդավառի եւ Աստուածածնի տօներին երկրի ամենահեռաւոր ծայրերից իսկ ուխտաւորների բարեպանեներ են եկել դէպի այս սրբավայրը եւ ժողովրդական մեծ հանդիսութիւններ են կայացել վանքի բակում եւ վանքի շուրջը. ձիավարժութիւն, խաղեր, երգեր ու տաղ, գուսանների մրցութիւն: Ուժից զօրութեան համբաւով ծանր նիւանդներ են եկել վանք եւ առողջացած վերադարձել... Հապա «Ձաշը»: Վանքի նիմնական եկեղեցիներից մէկը մատաղ էին անում, մեծ դպանիներում նաշ պատրաստում եւ ամբիոնից նշխան մի պնակ ուտում եւ այդ օրը Աստծու տանը մէկ էին լինում: Հատատարութիւն խորհրդանշող երաշտի մի երեւոյթ:

Այս տողերը գրելուց յետոյ եմ Սուրբ Թադէոս Առաքեալի վանքի ուխտագնացութեան նիմքով օրէնքն այն գոնիկի տեսարանը, երբ մատաղի հասկացողութիւնը առնմանափակում էր մորթելու մէջ...

Սուրբ Կարապետի վանքը եղել է դարեր շարունակ գիտութեան եւ գրչութեան կենտրոն, եղել է հայութեան նոգեւոր ուժի պահուճներից եւ պատկառով է որ յաճախ թշնամիների կողմից բիրտ հանդիպացել:

1822 թուին դարձեալ վանքը ենթարկուեց յարձակման, կողոպտուեց եւ ոչնչացուեցին մեծարժէք շատ ձեռագրեր:

1863 թուականին նոգեւոր հովիւ նշանակուեց Երիմեան Հայրիկը: Նա վարագայ վանքից Սուրբ Կարապետի վանք տեղափոխեց ապարանք եւ այստեղ իր աշակերտ Գարեգին արք. Սրուանձտեանցի նետ սկսեց նրատարակել «Արծուիկ Տարօնոյ» ամսագիրը:

Առաջին Համաշխարհային Պատերազմից առաջ, այս վանքը Արեւմտեան Հայաստանի նոգեւոր եւ ազգային խոշոր օճախներից էր: Այստեղ գործում էր «Ժառանգաւորաց» գիշերօթիկ դպրոցը, որը 80 աշակերտ ունէր: Արեւմտահայաստանի շատ բնակավայրերի դպրոցների նիմնադիրները այս դպրոցի շրջանաւարտներն են եղել:

1915 թուականի Մեծ եղեռնի օրերին հալածուած հայերի մի մեծ բազմութիւն էր ապաստանում վանքում եւ նրա շրջակայ անտառներում: Թրքական կանոնաւոր զօրքն ու իւրաքանչիւր բռնակալները յարձակում էին վանքը, սակայն պիմատրութեան նին հանդիպում, որը տեւում է շուրջ երկու ամիս: Այդ ժամանակամիջոցում վերջին վանահայրը՝ Վարդան վարդապետ իր երկու գործակիցների նետ հասնում են վանքի ձեռագրերն ու արժէքաւոր իրերը երեք բանասացներում թաղելու: Թրքական զօրքը բնդանօրէն կոտորածի է ենթարկում, վանքը ամբողջութեամբ, մի բանի տեղից պարիսպը ռումբով թալանի տենչով նին մանում: Ահաւոր էր կոտորածը, եւ պաշարուածների շատ փոքր մասն է կարողանում փախչել, որոնցից միայն մի բանիսն են հասնում Արեւելեան Հայաստան: Նրանց մէջ էր վանքի ուսուցիչ Յակոբ Իսանիլեանը, միակ կենդանի վկան, որը գիտէր թաղուած ձեռագրերի տեղը: Մի մարդ որ իր կնոջ ու երկու զաւակների փրկութեան գնով իսկ ձեռագրերի տեղը չմատնից...

1916 թուականին, երբ ռուսական բանակը յառաջապահ հայ կամաւորականները գրաւում են Մուշը, Կարողիկոսի նշանակած յատուկ յանձնախմբով Յակոբ Իսանիլեանը գալիս է Մուշ՝ Սուրբ Կարապետ վանքի թաղուած հարստութիւնները ուսումնասիրելու նպատակով: Թուրքերը բանդել էին իրենց ենթադրած տեղերը, պայքեցրել էին վանքի երեք գմբէթները եւ գանել ու թալանել երկու գաղտնարաններ: Բարեբախտաբար ձեռագրերն ու իրերի առաւել արժէքաւոր մասը հրաշքով գաղտնուել էր, որը չէին գանել Թրքական Թերթ. 1.1. 1990: 1750 արժէքաւոր ձեռագրեր, ինչպէս՝ Հիսուսի թագաւորի Աւետարանը, Քրիստոսի ոսկեձոյլ Աջը, նաեւ վանքի գանձարանը տեղափոխում են էջմիածին՝ փրկում:

Ս. Կարապետ վանքէն խաչքար մը:

Մօտ երեք ժամ բայլում են, քանի է, որ շուռով պիտի տեղ հասնենք: Տարբեր կողմերից կպրկացող առուակներ են վազում: Զգիտեմ, որ որն է: Ենթադրում եմ՝ նետ այս մէկը, որ սարալանջի արեւմտեան կողմով է հոսում, Լուսաւորչի աղբիւրից է, որի ջուրը երկու կամարների տակից գալիս լցնում էր Տրդատ Թագաւորի Բարեւաւազանին մէջ, ուր Գրիգոր Լուսաւորիչը շատերին էր կնքել:

Ճամբի ազ կողմում մի ուրիշ աղբիւր կայ: Զոռել են, խմում: Երեւի սա էլ Բարեհամն ակն է, իսկապէս համեղ ջուր, որից կշտացողը նիւանդ է...

Անցնում են անբիծ փորուած, քարուքանդ եղած գերեզմանների մօտից, ո՞վ գիտէ (միգուցէ), Սրմբատ սպարապետի եւ իր զաւակ Դպիր Վահան Մամիկոնեանի ջարդուած տապանաքարերին:

Հասնում են լերան գագաթին նստած Սուրբ Կարապետ վանքին՝ այսօր հսկայական մի ուխտատեղ:

Քարը քար է, բայց երբ տաշում են, դիզում, քանդում, պատմել նոյնիսկ երգել կամ բողոքել, բայց երբ քանդում են լաց է լինում...

Ազգած կանգնել են ուխտաւորների շարժական մղկատող ցաւը մեր մէջ, անելիներս չգիտենք, ո՞ր նկարենք, ի՞նչը չափենք, երբ պարտականութիւններից բոլոր մի քանի քարեր տուրքով անցնում են, մեզ սրափեցնելով եւ յիշեցնելով թէ ուր եկել մնել... Մեզ շարունակ նետաքրքրում են ուխտակիներից դուրս նայող կասկածամիտ խոժոռ աչքեր: թէ ի՞նչ եկել նկարում, ո՞ր եկել գնում, ի՞նչ եկել փնտռում: Ամէնուրեք դարձած բանդակապարպ մնացորդներ: Դիմացի ուխտակատարում ինչ որ մի անցք: Դժուարութեամբ ներս եմ մանում մութ խոռոչը, հատատար մի մատուռ լոյսի գերաւոր միջում: Դանձախուզութեան նետքերը ամէն տեղ, բացուած փոսեր եւ ով գարմանի՝ ներանձնական ակտուիմով պատեր՝ մեհեանատեղի եղած լինելու անդառնալի փաստը... Մի ուրիշ տեղ կաւ ոտրատպած խորովակներ: Արդեօք տաք ջրի կամ գոլորշի փոխանցող ներձի չնուցման բացատրիկ մի նմոյշ: Վանքը ծովի մակերեսից շուրջ 2200 մեթր բարձր լինելով ձմրան ցրտաշունչ ամխսեներին պաշտպանուելու միջոցների կարիքը ունէր:

Թոնրի, բարմ հացի հոտն եմ զգում: Քիթս մամիկը արտուիչը գէմին ժպտում է, տաք լաւաշ ուտում եմ եւ նետարքրքիր շարունակում: Ասպնջականաբար բարերի շուտը երկարում է, իրիկունը մօտենում, իսկ նետում, ներքեւում մշուշածածկ Մշոյ դաշտում ոլորապտոյտ Արածանին է արծաթի տպիս:

Պատրաստում են իջնել: Նորից խմում են Բարեհամ աղբիւրի ջուրը: Մրմնջորտը խաղաղ է, ձայն չկայ, կայ մեռեալ ամայութիւն, կայ գերեզմանոցում հսկայ մի վանք, որի դամբանականը լռութիւնն է: Միայն լուռթեամբ է կարելի այս անհամար փոսերը լցնել...

Նոյն ճամբով իջնում են: Դեռ լոյս է, բայց ժպտոյն լուսինն էլ արդէն երկնքում է: Լուռ են: Մտածում եմ, որ երջանիկ չի կարող լինել այն հողը, որը իր մէջ այսքան գոհերի՝ անարդարութիւնների գերեզմանուած պատմութիւնն է թաղցնում, եւ մտածում եմ, որ գուցէ, դեռ երկար ժամանակ այս հարցը մերն է, իսկ հողը՝ չծնուածներին...

Արշաղույսը առաջին փունջ լոյսը սրափեցնում էր: Քարաքանում եմ անդիցս: Պահ նամբուրուս եմ եւ լոյսի բարակ մի շող եմ նետում տեսնում...

Երկու շարաթ յետոյ Թեհրանում դրան մասին տեսածս ու լսածս պատմում եմ նօրս եւ խնդրում իրեն, որ միջնորդի դոկտ. Յինգերին նամակ գրի, թէ ես մի նարցում իր խորհրդի կարիքն ունեմ:

Դոկտ. Յինգերը գերմանական դեսպանատան մշակութային կցորդն էր, որը տարիներ շարունակ Հինգշաբթի երեկոյեան նօրս մօտ գրաբար դասի էր գալիս, որից յետոյ էլ յաճախ մնում էր ընթրիքի: Նա մի բանի տարի էր, որ պաշտօնի բարձրացումով փոխադրուել էր Թուրքիա, Անգարա: Զգում էի, որ հայրս տատանւում է, դժուարանում է գրել: Վերջապէս գրեց, որի պատասխանն էլ շատ արագ եկաւ: Դոկտ. Յինգերը նետ նրատիրում էր Անգարա, եւ խոստանում օգտակար լինել: Անշուշտ դեռ խնդրանքս չգիտէր...

Նոյն տարի Սեպտեմբերին, հայկական բերդերի նետքերով գիտաշրջան էի ծրագրել դէպի Կիլիկիա, որ պատճն տոիր էր նաեւ Անգարայից անցնել:

Նշանակուած օրը, Դոկտ. Յինգերը օդակայանում էր, եւ քիչ յետոյ միասին էին մեզ պարտէզով շրջապատուած իր փառաւոր տանը: Մանրամասն կերպով իրեն պատմեցի Սուրբ Կարապետի վանքի եւ եկեղեցիներից մէկի գրած պատմութիւնը: Լսեց առանց ընդմիջումի եւ, երբ խօսքիս վերջում գոչուօրէն մօտենում էի բուն առաջարկիս, կտրուեց, ընդհատեց ինձ եւ կտրականապէս մերժեց ասելով. - Անհնարին է, դա մաքսանենգութիւն է...

Յոյսի փոքր ակնատն էլ փակուեց: Տխուր էի չատ, բայց ոչինչ անել չէի կարող:

Յաջորդ օրը, ըստ նախօրօք ծրագրուածին, հանդիպեցի Գերմանիայից եկած երկու ճարտարապետների, եւ միասին մեկնեցինք Ատանա:

Ամիսներ յետոյ, այս անգամ Վիեննայից ուղարկուած երկար նամակով պրն. Ռիխթերը ուրախութեամբ տեղեկացնում էր, որ դոկտ. Յինգերը Պոլիս կատարած մի ճամբորդութեան ժամանակ, հեռախօսել է իրեն եւ ցանկութիւն յայտնել դուռը տեսնել:

Նա գրում է, թէ ինչպէս դոկտ. Յինգերը երկար նայել է դրանը եւ առանց իսկ մի հարց տալու ասել.- Լաւ, մի ելք կը գտնենք...

Ուրախացած անմիջապէս պատասխանում եմ այս նամակին, մտածելով, որ յոյսի մի նշոյլ կայ, եւ գուցէ նոյնիսկ առեւանգուած դուռը տունդարձի ճամբին է...

Նամակս մնում է անպատասխան, մտահոգ եմ: Մի քանի ամիս յետոյ ուղարկում եմ եւս մի նամակ: Սա էլ է անպատասխան մնում: Այս լռութիւնը անսովոր է: Կանխագգում եմ ինչ որ վատ բան: Աւելի քան մի տարի յետոյ, բոլորովին անսպասելի ստանում եմ լակոնական ոճով մի գրութիւն: Տիկին Ռիխթերը յայտնում է, որ իր ամուսինը վախճանուել է, եւ ինքը փոխադրուել է Գերմանիա՝ Միւնիխ քաղաքին մօտ գտնուող արուարձանը եւ վերջում մի կարճ նախադասութեամբ յայտնում է, որ դուռը գտնում է Գերմանիայում...

Մեկնում եմ Միւնիխ, եւ ըստ ժամադրութեան հանդիպում եմ տիկին Ռիխթերին, իր փոքր, սեղմուած բնակարանում: Իրեն չատ փոխուած, ընկճուած եմ տեսնում: Պատմում է ընդհատումներով, աչքերը սրբելով: «Պարոն Յինգերը մեզ իրապէս չատ սգնեց. Ամուսինս դուռը դժուարութեամբ հասցրեց Անգարա, որտեղից նա որպէս պեսպանատան բարձրաստիճան պաշտօնեայ, իր անձնական ապրանքների հաշուին փոխադրել տուեց Գերմանիա եւ այժմ Ֆրանքֆորթ քաղաքում, մի պահեստանոցում է»:

Տիկին Ռիխթերը շարունակում է պատմել.

«Յիշում էք չէ՞, Պոլսում, մեր տանը աշխատող մատուցարարուհուն: Վադուց էր, որ նկատել էինք, մեր տնից ինչ որ բաներ սկսել են պակսել: Երկար տեւեց, բայց կարողացանք ստոյգ հաստատել, որ նրա ձեռքը մաքուր չէր եւ իրեն վտարեցինք:

«Անցնում է մի քանի օր, երբ բոլորովին անրսպասելի չորս ոստիկաններ մեր տուն գալիս եւ առանց չատ բան ասելու մեզ ձերբակալում, տանում են բանտ, իսկ մեր ունեցածն էլ գրաւուած յայտարարում՝ մեզ գրպարտելով, որ մենք հին եւ արգելուած իրերի առեւտուրով ենք գրաղուել: Պարզուում, որ Թրքուհու խօսքը աւելի կշիռ ունի քան քառասուն տարուայ մեր անցեալը այս երկրում, ուր ամուսինս ճանաչուած էր որպէս օրինակելի անձնաւորութիւն: Անշուշտ սիրում էինք եւ հաւաքում որոշ հնութիւններ, յատկապէս բիւգանդական սրբապատկերներ, որոնցից մեր հիւրասենեակի պատերին չատ կար, բայց ոչ վաճառականական նպատակով: Բարեբախտաբար դուռը այդ դէպքից օրեր առաջ տնից դուրս էր բերուել եւ ճամբին էր դէպի Եւրոպա»:

Տիկին Ռիխթերը շարունակում է.

«Ամուսինս բանտում սրտի իրար յաջորդող երկու տագնապներ է ունենում եւ վախճանւում է հիւանդանոցի ճամբին: Ինձ արձակում են բանտից, սակայն պարտադրում են միայն երկու պայուսակով թողնել երկիրը»:

Պատմում է, աչքերը սրբում եւ աւելացնում.

«Մտիպուած եմ դուռը վաճառել, միայն չգիտեմ ինչ արժէքով»:

Այդ հանդիպումը ինձ համար յոյսի եւ մտահոգութեան նոր դուռ է բացում...

Այդ օրուանից տարիներ անցան, բայց ես միշտ տարբեր աւիթներով փնտռեցի գտնել մէկին, որ դուռը գնի եւ փոխադրի այնտեղ, ուր իր միակ արդար տունն է՝ Հայաստան:

Ինձ մտերիմ եւ բարեկամ մի անձնաւորութիւն՝ ժամանակին հետաքրքրուեց, սակայն իր խորհրդատուի սխալ միջնորդութիւնը խանգարեց, ուղիղ ճամբան չեղեց եւ տարիների հետեւողականութեամբ տարուած գործը մնաց ապարդիւն՝ ձախողեց:

Անցեալ տարի՝ 1996ի աշնան Լոնտոնում ճաշուրդի դրուեց մի դուռ հայոց պատմութիւն եւ մուրճի հարուածով Մշոյ Սուլթան Սուրբ Կարապետի դուռը վաճառուեց անծանօթ տարի:

Հեռախօսով լսում եմ Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Աշճեանի յուսահատ ձայնը. «Շատ նեղուած եմ, Արմէն, մերոնց գոչացուցի, մերոնք հոն կին եւ ոչինչ րրին: Դուռը ոչ հայ մէկը գնեց, չգիտենք ով...»

Դժուար է հոգու աչքերը փակել եւ չտեսնել, չլսել եւ չյիշել, երբ յիշողութիւնը ամէն ագգի այն հոգեւոր թելն է, որով կարուում է նրա բարոյական գգեստը:

Դուռը, որ բացուում էր դէպի մեր հոգեւոր մշակութային ակունքները, մեզ համար մնաց փակ, եւ աճուրդի ճամբով գնաց օտարութիւն, իր հետ տանելով Մշոյ Սուլթանի Սուրբ Կարապետին կապուած մեր պատկանելիութիւնը:

Գրել, աւարտել եմ դրան իմ պատմութիւնը: Նայում եմ պատուհանից դուրս, անձրեւից յետոյ պայծառ արեւ է, պարզ կապոյտ երկինք, բայց ես ամպեր եմ նայել երկնքին...

ԱՐՄԷՆ ՀԱԽՆԱԶԱՐԵԱՆ

Մ. ԵՒ Հ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ ՁԵՄԱՐԱՆ
ԾՆՈՂԱՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ՔԱՅԱՒԻԿ ՄԻՋԻՆՔ

Մասնակցութեամբ **ԿԱՐՕ ԿԱՊՈՒՏԱԿԵԱՆԻ**

Շորեքշաբթի, 5 Մարտ 1997, «Քազինօ Ֆառուար» Անթիլիասի մէջ, առաւօտեան ժամը 10ին սկսեալ:

- *Բազմաթիւ անակնկալներ*
- *Բացառիկ ճոխ յայտագիր*
- Տոմսերը ստանալ Ճեմարանէն

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գրիգոր Արթին Ղազարեան Դատաստանական Խորհուրդս մօտ ընտանեկան դատ բացած է ընդդէմ իր տիկնոջ՝ Մարալ ծն. Պասմաճեանի, որուն բնակավայրը անյայտ է:

Հետեւաբար, սոյն յայտարարութեամբ Խորհուրդս կը հրաւիրէ Մարալ ծն. Պասմաճեանը, որ ատեան ներկայանայ պաշտպանելու համար իր դատը:

Դատավարութիւնը տեղի պիտի ունենայ Երեքշաբթի, 6 Մայիս 1997, կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Պուրճ Համուտի Ազգային Առաջնորդարանին մէջ:

ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԳԱՏԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ

ԿՈՐԻՁԱՅԻՆ

ԿՈՐԻՁԱՅԻՆ ՄԱՐՁԻՆ ԱՊԱԳԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՀԵՏԱՁՕՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐՆԱՅ ԿՈՐԻՁԱՅԻՆ ՆՈՐ ՁԵՆՔԵՐ ԱՐՏԱԴՐԵԼ

Քաղաքային եւ ոչ գինուորական գիտաչխատանոցներու մէջ տեղի ունեցող գիտական հետազօտութիւնները կրնան նուաճել գիտութիւնը՝ կորիզային զէնքերու նոր սերունդ մը մշակելու համար, կ՚ըսէ բրիտանական «Ձէյն՚զ Ինֆըրմէյշընըլ Տիֆենս Ռիվիու»ն: Այս զէնքերը կրնան ենթակայ չըլլալ կորիզային զէնքերուն վերաբերող համաձայնագիրներուն, կը յայտնէ պաշտպանութեան մարգին յատկացուած թերթը:

Ժրնեւի Գիտական Անկախ Հետազօտութեան Հիմնարկին գիտնականներէն Անտրէ Կսփոնրրի համաձայն, զէնքերը պիտի հիմնուին աստղարնագիտութեան, կորիզային բնագիտութեան եւ նիւթը կազմող տարրական մասնիկներու բնագիտութեան մարգերուն մէջ նոր հետազօտութիւններու վրայ:

Բաղդատած այսօրուան կորիզային զէնքերուն, վաղուան զէնքերը գինական մեծ առաւելութիւններ պիտի ունենան, որովհետեւ մեծամասնութիւնը չէնչին չողավարակում պիտի արտադրէ, կ՚ըսէ թերթը: Անոնք նաեւ քաղաքական առաւելութիւններ պիտի ունենան, որովհետեւ միայն Մ. Նահանգներ կարողութիւնը պիտի ունենան գանոնք մշակելու՝ նկատի առած անոնց արհեստագիտական հիմը:

Ընդհանրական ջերմացումը յոյս կը ներշնչէ կորիզային ուժանիւթին

Նկատի առած աշխարհի բնակչութեան աճը եւ ընդհանրական ջերմացումին մասին ստեղծուած մտավախութիւնները՝ կորիզային ուժանիւթի ճարտարարուեստը թափ կուտայ նոր կենսոլորտային առաւելութիւնները ի յայտ բերող քարոզչութեան՝ նախատեսուած ելեկտրական հոսանքի հսկայ պահանջին բաժին մը ունենալու առաջադրութեամբ:

Սեպտեմբերին Լոնտոնի մէջ գումարուած համագումարի մը ընթացքին մասնագէտներ յայտնած են, թէ ճարտարարուեստը տակաւին կը փորձէ թօթափել իր վատ վարկը, եւ անհատներ կը գոյչանան անոր տարածումը ֆինանսաւորելէ:

Կրնախատեսուի, որ աշխարհի տարածքին ելեկտրական հոսանքի պահանջը կրկնապատկուի յառաջիկայ 50 տարիներուն եւ, ըստ մասնագէտներու, պիտի ստեղծուի հսկայ վիհ մը, գոր պէտք է լեցնել յաւելեալ վառելանիւթ ապահովելով կամ կորիզային ուժանիւթով:

Համաձայն նախատեսութիւններուն, ուժանիւթի որեւէ աղբիւրի գործածութիւնը բնական հարստութեան գոյութեամբ չէ, որ պիտի ճղդուի, այլ՝ տարրեր տրեւոյներով, օրինակ՝ կենսոլորտին վրայ անոնց ազդեցութեան եւ յարմարութեան հիման վրայ:

Կորիզային ուժանիւթը Արեւմուտքի մէջ հանրութեան գօրակցութիւնը կորսնցուցած է Թրի Մայլ Այլընտի 1977ի եւ Չեռնոպիլի 1987ի արկածներէն ետք, կ՚ըսէ «Պրիթիշ Նիւքլիր Ֆիւուլզ» ընկերութեան տնօրէնները՝ Ճոն Թէյլըր: Սակայն այս դիմագիծը փոխուելու ընթացքին մէջ կրնայ տեղի ունենալ կլիմայական փոփոխութեան մասին գոյութիւն ունեցող մտավախութեանց պատճառով:

Միւս կողմէ, Հոկտեմբերին Հիւլէական Ուժանիւթի Միջազգային Գործակալութիւնը կ՚ըսէր, թէ կորիզային ուժանիւթի աւելի յայնածիր գործածութիւնները կրնայ օգտակար ըլլալ «ջերմանոցի» կազերու արտահանումներու նուազեցման: Անոնք մեծ դերակատարութիւն ունին ընդհանրական ջերմացումին մէջ:

Ընդհանուր ժողովին առջեւ խօսք առնելով՝ Հանս Պլիքս ըսած էր, թէ ուսումնասիրութիւնները ցոյց տուած են, որ բրածոյ ուժանիւթերը, ինչպէս՝ ածուխ, [illegible] պատասխանատու պատճառներն են ընդհանրական ջերմացումի պատասխանատու կազերու արտահանումին, մինչ կորիզային ուժանիւթը եւ ուժանիւթի վերանորոգելի աղբիւրները նուազագոյն չափով դեր ունին անոր մէջ:

Ներկայիս աշխարհի տարածքին 450 կորիզային հնոցներ աշխարհի առաջնահերթ ուժանիւթի պահանջներուն 7 առ հարիւրը կը հայթայթեն, սակայն կը նախատեսուի, որ այս համեմատութիւնը 6 առ հարիւրի իջնէ 15 տարիէն: Առաջնահերթ ուժանիւթի աղբիւրները կ՚ընդգրկեն ելեկտրականութիւնը, վառելանիւթերը եւ ածուխը, ինչպէս նաեւ՝ հովը եւ արեգակնային ուժանիւթը:

Մասնագէտներ կը յայտնեն, որ թէեւ կորիզայինը մեծ դերակատարութիւն ունի աշխարհի ուժանիւթային ապագային մէջ, սակայն կենսական տուեալ մը պիտի ըլլայ անհրաժեշտ գումարները գտնել անոր համար:

ԿՈՐԻՁԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾԻ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ՝ ՄԱՐԴԱՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄ

Ֆրանսական ԻՆԹՐԱ խմբակը 8 տարուան հետազօտութիւններէ ետք մշակած է ծրագիրներ՝ կորիզային արկածի մը պարագային նուազ քան 24 ժամէն միջամտելու արկածի վայրին մէջ, առանց վտանգելու մարդոց կեանքը:

Անիկա կ՚առաջադրէ մարդամեքենաներու օգտագործումը՝ շողավարակ դարձած վայրը հետախուզելու, տարբեր գօտիներու շողավարակումի համեմատութիւնը գտնելու եւ շրջանը շողավարակումէ մաքրելու համար:

Նախատեսուած են 2 տեսակի մեքենաներ: Անոնք, որոնք չէնքերէն ներս մտնելու կարողութիւնը ունին, եւ անոնք, որոնք չէնքերէն դուրս կրնան շրջագայիլ: Ներքին գործածութեան յատկացուած մեքենաները օժտուած են նկարչական մեքենաներով, որոնց միջոցաւ մասնագէտներ պիտի կարենան հետեւիլ անոնց ընթացքին:

Մեքենաները կրնան դիմանալ մինչեւ 10 հազարնոց ռէմի հասնող շողարձակումի (մարդու պարագային շողարձակումի համեմատութիւնը 50 ռէմը պէտք չէ անցնի):

1986ի Չեռնոպիլի արկածէն ետք վայրը մաքրող աշխատաւորները շողարձակումի մահացու համեմատութեանց ենթարկուած էին:

ՎՐԻՊԱԿ

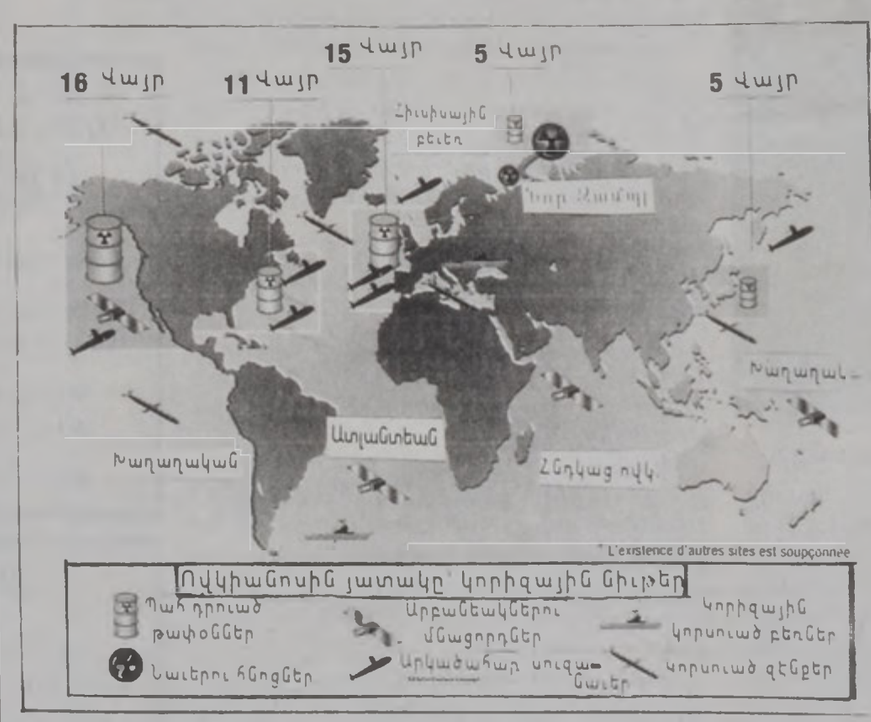
Երէկուան մեր Տրդ էջի «Համագգային եւ Ալպա...» նիւթին «Ընատնիք» (գործ Էիտիա Չագըրեանի) նկարին անունը պէտք է կարդալ «Ապագայ»:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:

ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահագդ կ՚ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ վայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ՈՎԿԻԱՆՈՍՆԵՐԸ՝ ԿՈՐԻՁԱՅԻՆ ԱՂԲԱՆՈՑՆԵՐ

Առաջին անգամ ըլլալով ովկիանոսներու յատակը զետեղուած շողավարակ նիւթերուն ցանկագրումը կատարուած է քանի մը ամիս առաջ, շուրջ 30 երկիրներու մասնագէտներու կողմէ:

Հրթիռներ, ռումբեր, արկածով ծովը իյնած արբանեակներ, խորհրդային սուզանաւերու հնոցներ, կորիզային թափօններ, Լա Հակի (Ֆրանսա) եւ Սելըֆիլտի (Բրիտանիա) կորիզային թափօններուայլ նիւթերու վերածման գործարաններու թափօններ կ՚ապահանեն բոլոր ովկիանոսները:

Աշխարհի ամէնէն վտանգաւոր վայրը, ըստ տեղեկագիրին, Նոր Զամպլի կորիզային հնոցներու գերեզմանն է: Հոն ջուրերը խորունկ չեն եւ ուժեղ հոսանքներու ենթարկուած են, ինչ որ ժխտական երեւոյթներ են:

Միւս կողմէ 1945էն 1980 աշխարհի տարածքին, մթնոլորտին մէջ տեղի ունեցած 423 կորիզային պայթումի փորձերը իրենց հետեւանքները ունեցած են:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ *ՒՐԱՆԻՈՄԻ* ՀԱՆՔԵՐԸ՝ ՍՈՒՂ ԱՐԺՈՂ ՎՏԱՆԳ

Խորհրդային Միութեան բազմաթիւ ժառանգներէն են Արեւելեան Եւրոպայի տարածքին *իւրանիումի* հանքերը եւ անոր պատրաստութեան գործարանները, որոնք ոչ միայն շրջապատական, հինցած եւ կեանսոլորտին վտանգ սպառնացող են:

Հենֆըրտի մէջ պահ դրուած կորիզային նիւթերուն աւազանները, որոնք 1943ին կառուցուած են, արդէն սկսած են «փախուստներ» արձանագրել:

Այս հանքերը չափազանց գաղտնի ձեւով շինուած են եւ յաճախ՝ ի գին տժգանակի աշխատանքներու, այն վայրերուն մէջ, ուր խորհրդայինները *իւրանիումի* հանքեր գտած են: Սկզբնական շրջաններուն անոնց նպատակը զանազան *պոքսիթի* հանքեր կոչելով: Ըստ աշխատաւորներուն, անոնք ենթակայ եղած են խորհրդային ԿԱ.ԿԷ.Պէ.ին:

Պուլկարիա, որ խորհրդային հիւլէական առաջին ռումբին *իւրանիումը* հայթայթած է, 1991ին սկսած է արտադրութիւնը նուազեցնել. անիկա 55 վայրեր ունի: Պալքանեան այս երկիրը, որուն տնտեսութիւնը քայքայման սեմին կը գտնուի, այս տարի 2 միլիառ լեւի (8,02 միլիոն տոլար) պէտք ունի նորոգութեան համար:

Չեխ Հանրապետութիւնը, որ անցեալին խորհրդային *իւրանիումի* արտադրութեան անկիւնաքարը եղած է, *իւրանիումի* կապուած 5 հարիւր «պաշտպանելի» ստացուածքներ ունի, ըստ պաշտօնատարներուն, որոնք կ՚ակնարկեն հանքերու եւ գործարաններու: Երկիրը երկար տարիներ տարեկան 25 միլիոն տոլարի պէտք պիտի ունենայ անոնցմէ ձերբազատելու համար:

Ռումանիա հանքեր եւ գործարաններ ունի: Էսթոնիա հանքեր չունի, սակայն խորհրդային պլոքին մեծագոյն գործարաններէն մէկը ունի:

Լեհաստանի մէջ *իւրանիումի* հանքի պեղումներ քանի մը տարի միայն տեղի ունեցած են, սակայն անոնք դադրած են ներկայիս:

Հունգարիա բաղդատաբար աւելի բախտաւոր է, որովհետեւ միայն մէկ հանք եւ մէկ գործարան ունի: Սակայն Մէչսէքի գործողութիւններուն վերջ տալը 75,5 միլիոն տոլարէն 88 միլիոն տոլար պիտի արժէ. եւ շուրջ հազարնաւքագործներ իրենց գործը պիտի կորսնցնեն: Պաշտօնատարներ կը յայտնեն, թէ անոր թափօնները կրնան վտանգել մօտակայ քաղաքի մը ըմպելի ջուրը:

Արեւմտեան Եւրոպայի պաշտօնատարներու կարծիքով, նախկին Արեւելեան Պլոքին *իւրանիումի* վերաբերեալ գործողութիւններուն վերջ տալը չափազանց սուղ եւ չափազանց կարեւոր է ու կարելի չէ նիւթական տագնապ դիմագրաւող երկիրներուն ձգել այդ աշխատանքը:

Համաձայն մասնագէտի մը, այդ երկիրներուն մէջ ամէնէն մեծ հարցը գոյութիւն ունի նոյն, ուր նաւթերուն կապուած գործունէութիւնը փակուած է: «Իրենց սանմանները բանալէն 4 - 5 տարի ետք յանկարծ անոնք տեսան շուկայի իսկական գիները», կ՚ըսէ ան: Մէչսէք գտուած *իւրանիում* կ՚արտադրէ քիլոն 60 տոլարի, մինչ համաշխարհային շուկային վրայ գինը շուրջ 30 տոլար է:

ՀԵՆՖԸՐՏ ԿԸ ԼՔՈՒԻ

Հենֆըրտի (Ուաշինկթըն) կորիզային կեդրոնին գործունէութիւնը ւարտած է 1991ին, Պաղ Պատերազմի աւարտով: Անիկա 3 տարիէն պիտի քակուի. շողավարակումէ պիտի մաքրուի եւ թաղուի:

Առասպելի մը վերածուած Հենֆըրտի պատմութիւնը կը սկսի 1944ին, երբ ամերիկացիք կը ձեռնարկեն Մէնհեթըն ծրագիրին գործադրութեան, որ պիտի յանգէր հիւլէական առաջին ռումբին պատրաստութեան:

Պատմութեան կորիզային պայթումի առաջին փորձին (26 Յուլիս 1945ին Ալմոկորտօ անապատին մէջ) *փլիւթոնիումը* Հենֆըրտի մէջ արտադրուած է:

Նոյնպէս Լոս Ալամոսի մէջ շինուած Նակազաքիի եւ Հիրոշիմայի մէջ գործածուած հիւլէական ռումբերուն կորիզային նիւթերը Հենֆըրտեն բերուած են:

Կեդրոնը օգտագործուած է Պաղ Պատերազմի ամբողջ ժամանակամիջոցին: Մ. Նահանգներուն մէջ արտադրուած *փլիւթոնիումի*ն մեծ համեմատութիւնը (60 առ հարիւր), հիւլէական զէնքերու շինութեան համար, Հենֆըրտի գործարաններէն եկած է:

960 քառակուսի քիլոմեթր տարածութեամբ այս հսկայ կեդրոնին մէջ կան շողավարակ նիւթերու արտադրութեան 9 հնոցներ, 2 գործարաններ (թափօնները նուազ վտանգաւոր դարձնելու համար), պահ դնելիք 177 աւազաններ:

Այս աւազանները սկսած են արդէն «փախուստներ» արձանագրել: Պահ դրուած նիւթերուն մեծ համեմատութիւնը անկայուն է, եւ վայրը շողավարակ դարձած է:

Աւելոր մաքրման աշխատանքները պիտի սկսին 1999ին, պիտի երկարի 5 տարուան վրայ եւ պիտի արժեն 5 միլիառ տոլար:

ՁԵՆՔԵՐՈՒ *ՓԼԻԹՈՆԻՈՄԷՆ* ՁԵՐԲԱԶԱՏԻԼԸ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿՆԵՐՈՒ ԿԸ ԿԱՐՕՏԻ

Կորիզային ապահովութեան մասնագէտներ քննելէ ետք, թէ ի՞նչպէս կարելի է ձերբազատիլ ռուսական եւ ամերիկեան կորիզային զէնքերու *փլիւթոնիումէն*, կը յայտնեն, թէ այդ աշխատանքը կարելի է իրագործել, սակայն անիկա տասնամեակներու կը կարօտի:

Մասնագէտներու թելադրանքները կրնան հարթել ճամբան ճարտարարուեստի Նօթիերու Տեւողքի Յունիս 1997ի գերատեսիչներու որոշումներուն:

Ֆրանսացի բարձրատիճան պաշտօնեայի մը համաձայն, չափազանց շողավարակ այս նիւթերն ձերբազատելու լաւագոյն միջոց մը գոյութիւն չունի. եւ հաւանաբար տարբեր *թեքնիք*ներ պիտի գործածուին: Միակ ընտրանքը, զոր մասնագէտներ կը մերժեն, խորունկ ծակեր բանալ է շողավարակ նիւթերը թաղելու համար. անոնք կ՚ըսեն, թէ այս միջոցը բաւարար չափով ապահով չէ: Կիրարկելի հաւանական միջոցներէն մեկը *փլիւթոնիումը* յատուկ կորիզային ճնոցներու մէջ ճրկիզել է քաղաքային ապառումի համար ելեկտրական հոսանք ստեղծելու համար: Նման նպատակով գործարան մը կը կառուցուի Ուրալներու Մայաք շրջանին մէջ. անոր կառուցումը պիտի աւարտի 5 տարիէն:

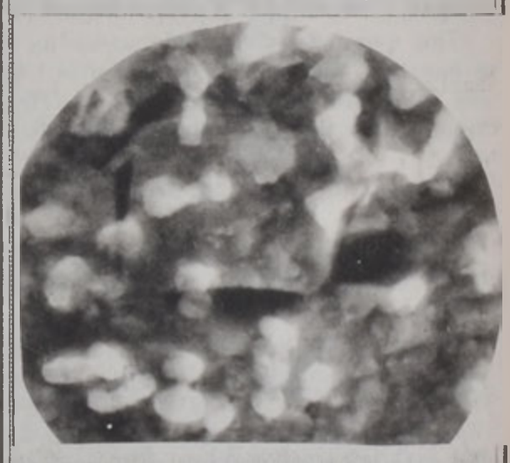
Այլ կարելիութիւն մըն է *փլիւթոնիումը* ապակիի մէջ բանտարկել՝ կանխարգիլելով անոր աւելի ուշ զինական մարգին մէջ օգտագործումը: Մ. Նահանգներ այս արհեստագիտութիւնը գրեթէ ձեռք ձգած են:

Մ. Նահանգներու Լոս Ալամոսի ազգային գիտաշխատանոցի կենսաբաններ ծեռնարկած են այս փորձին. նկատելէ ետք, թէ մեծ թիւով մանրէներ կը բնակին Նիւ Մեքսիքոյի մէջ, աղի այն խաւին մէջ, ուր պիտի գետեղուին երկար կեանք ունեցող կորիզային թափօնները:

Գիտնականները հարց տուած են, որ արդեօք եթէ վճաստած ընդունարանէ մը շողավարակ նիւթեր «փախուստ տան» եւ աղի ջուրին մէջ տարածուին, այս մանրէները կրնա՞ն զանոնք մինչեւ դուրս փոխադրել:

Ըստ մասնագէտներու, մանրէները կրնան դիւրաւ փոխադրել շողավարակ նիւթեր. սակայն անոնց մէկ փոքր համեմատութիւնը միայն ժայռերէն անցնելով մեզի կրնայ հասնիլ: Իսկ անոնք, որոնք ժայռին մակերեսը կը հասնին, ջուրի ներկայութեան կը պայթին, որովհետեւ աղի միջավայրի վարժ են:

ՇՈՂԱՎԱՐԱԿՈՒՄԻ ԵՆԹԱՐԿՈՒԱԾ ԱՌՈՂՋ ՄԱՆՐԷՆԵՐ

Շողավարակումին հանդէպ անտարբեր մանրէներ:

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ
(Աղբիւրներ «Լոյթրր», «Միաւնս Է վիր», «Միաւնս Է Աւրլիր»)

Մարզական Մարզական

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ

ՓԱՐԻԶ ԱԷՆ ԺԵՐՄԷՆ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ... ՈՉ – ԱՐՀԵՍՏԱՎԱՐԺ ՔԼԵՐՄՈՆԷՆ

Loko, bien servi par djorkaeff, va ouvrir le score. Paris est délivré.

Փաթրիս Լոքօ

Ֆրանսայի անձանօթ եւ երկրորդական Քլերմոն քաղաքին մէկ փոքր հպուստի խանութին մէջ վաճառորդ երիտասարդ մը՝ Օլիվիէ Անժուարան քանի մը ժամուան մէջ հուչակաւոր դարձաւ։

Արդարեւ, իր քաղաքին կագմին բերդապահ՝ Անժուարա Ֆրանսայի ֆութպոլի բաժակին մրցումի մը ընթացքին գսպել ետք երկու փեներալթիներ, պատճառ դարձաւ, որ չորրորդ դասակարգի այս ոչ - արհեստավարժ խումբը հասնի քառորդ աւարտականին, դուրս ձգել ետք հսկայ Փարիզ Սէն Ժերմէնը։

*Մրցումը եղաւ պատմական։ Արդարեւ, երբ Փաթրիս Լոքօ նշանակեց Սէն Ժերմէնի չորրորդ կոյր, կրնծուէր, թէ մայրաքաղաքի ակումբը պիտի ջարդէ Քլերմոնի տղոցը։ Ասիկա ամենէն աւելի կը նմանէր ցուլի մը մը մը

Մարզական

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԲԱԺԱԿ

ԱՅՍՕՐ՝ ՆԸԺՄԷ - Հ.Մ.Մ.

Լիբանանի ֆութպոլի բաժակի մրցաշարքի կիսաեզրափակչին, այսօր Նրժմէ պիտի մրցի Հ.Մ.Մ.ի դէմ, ժամը 14.30ին, Պուրճ Համուտի դաշտին վրայ:

Ախոյեանութեան մրցաշարքին Նրժմէ կը գրաւէ Բ. դիրքը, իսկ Հ.Մ.Մ. 4րդ: Անոնք այս տարեշրջանին երկու անգամ մրցած էին իրարու դէմ. Հ.Մ.Մ. երթին 2-1 արդիւնքով յաղթական դուրս եկած էր, բայց դարձին նոյն արդիւնքով տեղի տուած էր Նրժմէի առջեւ:

Վաղը տեղի պիտի ունենայ կիսաեզրափակչի երկրորդ մրցումը, որ իրարու դէմ պիտի հանէ Անսարն ու Պրրժր, նոյն ժամուն, նոյն դաշտին վրայ:

ԱՂՕՏՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ
24ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

Նշենք, թէ ախոյեանութեան մրցումները կը շարունակուին Հինգշաբթի օր: Տեղիպիտուններն 24րդ հանգրուանի մրցումներ:

Ստորեւ՝ դասաւորումը 23րդ հանգրուանէն ետք.

	կէտ
1. Անսար	56 (49-7)
2. Նրժմէ	49 (46-21)
3. Հ.Մ.Ը.Մ.	43 (52-28)
4. Հ.Մ.Մ.	41 (41-31)
5. Սաֆա	34 (26-21)
6. Ախա Ահլի Ալէյ	31 (25-30)
7. Ռիատա Ուալ Ատաթ	30 (15-14)
8. Թատամոն Սուր	29 (21-27)
9. Շապաթ Սահէլ	28 (17-25)
10. Պըրժ	25 (16-24)
11. Սաժէս	21 (27-35)
12. Ռասինկ	20 (16-34)
13. Սալամ	15 (18-44)
14. Շեպիպէբ Մազրաա	15 (16-44)

Ստորեւ՝ յայտագիրը (բոլոր մրցումները ժամը 15.15ին).

●ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

Սաժէս - Շապաթ Սահէլ (*Պուրճ Համուտի դաշտ*)

●ՈՒՐԲԱԹ

Ռիատա Ուալ Ատաթ - Հ.Մ.Ը.Մ. (*Թրիփոլիի դաշտ*)

Հ.Մ.Մ. - Ախա Ահլի Ալէյ (*Պուրճ Համուտի դաշտ*)

●ՇԱԲԱԹ

Պըրժ - Սալամ (*Սաֆայի դաշտ*)

Թատամոն Սուր - Անսար (*Մայտայի դաշտ*)

●ԿԻՐԱԿԻ

Սաֆա - Շեպիպէբ Մազրաա (*Սաֆայի դաշտ*)

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԲԱԺԱԿՆԵՐ

ԱՅՍՕՐ՝ ՆԻՒՔԷՍԼԻ - ՄՈՆԱՔՕ

Այսօր կը չարունակուին Եւրոպայի բաժակներու մրցաշարքերը, աւելի քան 2 ամիս դադարէ ետք:

Այսօր պիտի սկսին Եուէֆա Ա իմրցաշարքի քառորդ աւարտականին մրցումները:

●ԱՆԳԼԻՈՅ մէջ, Նիւքսըլ պիտի հիւրընկալէ Ֆրանսայի Մոնաքոն: *Նիւքսըլի յոյսերը նուազած են, երբ երկկ մարգիչ Քենի Տալկլիշ յայտնեց, թէ յառաջապահ Լէս Ֆերտինանտ հաւանարար բացակայի: Ֆերտինանտ, որ Շարաթ օր ՍաուԹհէմբթընի դէմ մրցումին վիրաւորած էր հաւանարար միանայ Ալէն Շիրըրի բացականերու ցանկին վրայ: Ֆերտինանտ եւ Շիրըր նշանակեց Լոկրոնէսի երկու կոլերը (49րդ եւ 75րդ):*

Ստորեւ՝ մրցումներուն արդիւնքները.

Ռեալ Սոսիետատ - Աթլեթիքօ Պիլպաօ 0 - 0
Քոմփոսթելա - Սփորթինկ Խիխոն 2 - 1
Ռեալ Սարակոսա - Ռեալ Վալատոլիտ 1 - 1
Ռասինկ Սանթանտէր - Էսթրեմատուրա 2 - 3
Ռեալ Սվիետօ - Սելթա Վիկօ 2 - 1
Ռեալ Պեթիս - Հերքուլես 2 - 1
Լոկրոնես - Վալենսիա 2 - 4
Թենեռիֆե - Պարսելոնա 4 - 0
Ռայօ Վայեքանօ - Տեփորթիւօ Քորունա 1 - 2
Աթլեթիքօ Մատրիտ - Սեւիա 3 - 2

ՍՏՈՐԵՒ՝

	ՄՐՑ.	ԿԷՏ
1.- Ռէալ Մատրիտ	26	59
2.- Պարսելոնա	27	53
3.- Ռէալ Պեթիս	26	50
4.- Տեփորթիւօ Քորունա	27	50
5.- Աթլեթիքօ Մատրիտ	26	49
20.- Էսթրեմատուրա	27	26
21.- Սեւիա	26	21
22.- Հերքուլէս	27	19

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Զալքայի մէջ, 2 ննջասենեակ եւ հիւրասրահ: Հեռ. 445787 եւ 03-717175:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Ոսկերիչի գործատեղիի մը համար, մոմի վրայ աշխատող օրիորդ մը: Սանթրը Պլանքօ, ոատիօ PARADISEի շէնք, հեռ. 03-349060:

ՓԱՐԻԶ ՍԷՆ ԺԵՐՄԷՆ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ...

7

Պոպի Լոպարն

Սպանիոյ ախոյեանութեան 27րդ հանգրուանի մրցումներուն, Բ. դիրքը գրաւող Պարսելոնա 4 - 0 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ Թենեռիֆէի (9րդ) դաշտէն:

Երբ վայրկեանին Պարսելոնա ստացաւ կոլ մը, յաղթանակը, պարտութեան մատնելէ ետք Վերոնան (4 - 2):

Ստորեւ՝ մրցումներուն արդիւնքները.

Աթալանթա - Փերուճիա 2 - 2
Ա. Սէ Միլան - Ա. Էս. Ռոմա 1 - 1
Փարմա - Քալիարի 3 - 2
Սամփորիա - Պոլոնիա 1 - 2
Վերոնա - Ռեճիանա 2 - 4
Ուտինեզէ - Նափոլի 2 - 2
Լացիո Ռոմա - Ֆիորենթինա 1 - 0
Եուվենթուս - Վիչենցա 2 - 0
Փիաչենցա - Ինթեր Միլան 0 - 3

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ

	ԿԷՏ
1.- Եուվենթուս	44
2.- Ինթեր Միլան	37
3.- Փարմա	37
4.- Սամփորիա	36
11.- Ա. Սէ. Միլան	29
17.- Վերոնա	17
18.- Ռեճիանա	16

ՍՊԱՆԻԱ

Սպանիոյ ախոյեանութեան 27րդ հանգրուանի մրցումներուն, Բ. դիրքը գրաւող Պարսելոնա 4 - 0 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ Թենեռիֆէի (9րդ) դաշտէն:

Երբ վայրկեանին Պարսելոնա ստացաւ կոլ մը, իսկ 35րդ վայրկեանին կորսնցուց յետսապահ Միկել Անխէլ Նատայր, որ կարմիր քարտ մրստացաւ: 60րդ վայրկեանին ան կորսնցուց իր երկրորդ յետսապահը Ապելարտս Ֆերնանտէսը, որ նոյնպէս կարմիր քարտ մրստացաւ:

Երկու մարգիկի առաւելութիւն ունենալով, Թենեռիֆէ արդիւնքը բարձրացուց չորսի, չնորհիւ Սլավիսա Եոքանովիչի ճեքթրիքին (60րդ փենալթիով, 74րդ փենալթիով եւ 83րդ):

Մրցումէն ետք անգլիացի մարգիչ Պոպի Ռոպսըն յայտնեց, որ իր կազմին կացուցեցաւ փենալթի մը, ինչ որ կրնար մրցումին արդիւնքը փոխել: Ան աւելցուց, թէ Ապելարտոյի ստացած կարմիր քարտը նշանակեց Լոկրոնէսի երկու կոլերը (49րդ եւ 75րդ):

Ստորեւ՝ մրցումներուն արդիւնքները.

Ռեալ Սոսիետատ - Աթլեթիքօ Պիլպաօ 0 - 0
Քոմփոսթելա - Սփորթինկ Խիխոն 2 - 1
Ռեալ Սարակոսա - Ռեալ Վալատոլիտ 1 - 1
Ռասինկ Սանթանտէր - Էսթրեմատուրա 2 - 3
Ռեալ Սվիետօ - Սելթա Վիկօ 2 - 1
Ռեալ Պեթիս - Հերքուլես 2 - 1
Լոկրոնես - Վալենսիա 2 - 4
Թենեռիֆե - Պարսելոնա 4 - 0
Ռայօ Վայեքանօ - Տեփորթիւօ Քորունա 1 - 2
Աթլեթիքօ Մատրիտ - Սեւիա 3 - 2

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ

	ՄՐՑ.	ԿԷՏ
1.- Ռէալ Մատրիտ	26	59
2.- Պարսելոնա	27	53
3.- Ռէալ Պեթիս	26	50
4.- Տեփորթիւօ Քորունա	27	50
5.- Աթլեթիքօ Մատրիտ	26	49
20.- Էսթրեմատուրա	27	26
21.- Սեւիա	26	21
22.- Հերքուլէս	27	19

Նշանակեց Լոկրոնէսի երկու կոլերը (49րդ եւ 75րդ):

Ստորեւ՝ մրցումներուն արդիւնքները.

Ռեալ Սոսիետատ - Աթլեթիքօ Պիլպաօ 0 - 0
Քոմփոսթելա - Սփորթինկ Խիխոն 2 - 1
Ռեալ Սարակոսա - Ռեալ Վալատոլիտ 1 - 1
Ռասինկ Սանթանտէր - Էսթրեմատուրա 2 - 3
Ռեալ Սվիետօ - Սելթա Վիկօ 2 - 1
Ռեալ Պեթիս - Հերքուլես 2 - 1
Լոկրոնես - Վալենսիա 2 - 4
Թենեռիֆե - Պարսելոնա 4 - 0
Ռայօ Վայեքանօ - Տեփորթիւօ Քորունա 1 - 2
Աթլեթիքօ Մատրիտ - Սեւիա 3 - 2

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ

	ՄՐՑ.	ԿԷՏ
1.- Ռէալ Մատրիտ	26	59
2.- Պարսելոնա	27	53
3.- Ռէալ Պեթիս	26	50
4.- Տեփորթիւօ Քորունա	27	50
5.- Աթլեթիքօ Մատրիտ	26	49
20.- Էսթրեմատուրա	27	26
21.- Սեւիա	26	21
22.- Հերքուլէս	27	19

Իտալիոյ Ինթէր Միլան յաջորդ մրցումին պիտի հիւրընկալէ Իտալիոյ Ինթէրը Միլանը: 80ականներու եւ 90ականներու յաջողյն կազմերէն Անտրլէխթ իր պատմութեան ամէնէն վատ եղանակներէն մէկը կը բոլորէ, հակառակ այս հանգրուանին հասնելուն:

Ինթէր Միլան յաջորդ մրցումը կ'ունենայ Հինգշաբթի, 6 Մարտ 1997, ժամը 20.45ին, Սան Սիրոյի մէջ:

Ստորեւ՝ մրցումներուն յայտագիրը.

Նիւքսըլ (Անգլիա) - Մոնաքօ (Ֆրանսա) ժամը 22.00ին:
Թենեռիֆէ (Սպանիա) - Պրոնտպի (Դանիա) ժամը 22.30ին:
Շալքէ 04 (Գերմանիա) - Վալենսիա (Սպանիա) ժամը 21.45ին:
Անտրլէխթ (Պելճիքա) - Ինթէր Միլան (Իտալիա) ժամը 21.30ին:

Լ.Օ.ԽԱՉԻ
Ա. ՊՈՒԼՂՈՒՐՃԵԱՆ
ԸՆԿԵՐԱ-ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵՆԴՐՈՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Լ.Օ.Խաչի Ա. Պուլղուրճեան Ընկերա-Բժշկական Կեդրոնի շողանկարուվի բաժանմունքը կարիքը ունի շողանկարուվի հատուկ վարպետ արհեստագէտի մը:

Հետաքրքրուողներէն կը խնդրուի դիմել Ա. Պուլղուրճեան Ընկերա-Բժշկական Կեդրոն, ամէն օր, առաւօտեան ժամը 8էն կէսօրէ ետք ժամը 4:

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Այս Ուրբաթ, 7 Մարտ 1997, երեկոյեան ժամը 8.30էն սկսեալ

ATNէն

Հետեւէ՛
Ուղղակիօրէն սփոուած
Մրցիր ու յաղթէ՛ յայտագիրին
Մօտէն Մանօթացի՛ր
Մեսրոպեան Արուեստից վարժարանի
նորութիւններուն
Մասնակցիր եւ շահէ՛ արժէքաւոր նուէրներ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ՀԱԼԷՊ *ՀԱԼԷՊ*

ՀԱԼԷՊԻ ՆԱՀԱՆԳԱՊԵՏԻ ԲԱՐՁՐ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

«Խաչճի» պատկերասրահի
տնօրէնութիւնը սիրով կը հրաւիրէ ձեզ

Արուեստագէտ

ԳՈՀԱՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

ներկայական գործերու ցուցահանդէսի բացման, որ տեղի պիտի ունենայ Չորեքշաբթի, 5 Մարտ 1997, երեկոյեան ժամը 7ին:

ՄԱՆՕԹ. - Ցուցահանդէսը կը շարունակուի մինչեւ 15 Մարտ, ամէն օր ժամը 10.00էն 14.00 եւ ժամը 17.00էն 22.00:

ՅԱՏԱՐԱԲՈՒԹԻՒՆ

8 Մարտ 1997ի երեկոյեան ժամը 7.30ին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսարանի սեղանատան սրահին մէջ կը հրաւիրուի զէյթունցիներու խորհրդակցութիւն մը՝ Զէյթունի ապստամբութեան 100ամեակը արժանաւորապէս տօնելու եւ յարակից այլ հարցեր քննարկելու համար:

Կը խնդրուի գործօն մասնակցութիւն բերել:

ԶԷՅԹՈՒՆՑԻ ՆԱԽԱՋԵՌՈՆՈՂՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲ

ԱՂԳ. Գ. ՉԱԹԱԼՊԱՇԵԱՆ ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏԻՑ Բ. ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Ազգ. Գ. Չաթալպաշեան Վարժարանի (նախկին Ղափար-Չարըք եւ Եփրեմեան) եւ Ազգ. Թորգոմեան Նախակրթարանի բոլոր շրջանաւարտները՝ Նախակրթարան, Միջնակարգ թէ Երկրորդական, հրաւիրուած են երկրորդ հանդիպումի մը՝ Երկուշաբթի, 10 Մարտ 1997, երեկոյեան ժամը 8ին, Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ, «Տիրան Պապիկեան» սրահին մէջ:

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ԴԻՏԱԿԻ ԳԱՐՆԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՆԱԿՆԿԱԼԸ

ՄԱՐՏԻ ԸՆԹԱՑԻԿ ԹԻԻՒՆ ՀԵՏ, ԴԻՏԱԿ ԱՄՍԱԳԻՐԸ ՁՐԻՕՐԷՆ ԿԸ ՀՐԱՄԱՅՆԷ ԳԱՐՈՒՆ - ԱՄԱՌ 97, 50 ԷՋ ԳՈՒՆԱՒՈՐ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԸ

Հայ մամուլի պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով ԴԻՏԱԿը կը ներկայացնէ փարիզեան ամէնէն հռչակաւոր վարպետներուն վերջին ստեղծագործութիւնները:

Yves Saint Laurent -Chanel- Dior- Lacroix -Jean Paul Gaultier -Valentino -Lolita Lempicka -Bamain -Lanvin -Lapidus -Thierry Mugler -Nina Ricci

Հրապարակի վրայ պիտի ըլլայ Մարտ 6ին: Շտապեցէք չփախցնել այս առիթը եւ ապահովել ձեր թիւը:

Լ.Օ.Խ.Ի ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԱՏԻԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԸ

ԳԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Դիր ԱՂԱՆԴԱՒՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ
Դասախօս ՄԵՍՐՈՊ ՔՀՆՅ. ՔԷՐՔԷԶԵԱՆ

Տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, 6 Մարտ 1997, առաւօտեան ժամը 10.30ին, Ա. Պուլղուրճեան Ընկերա-Բժշկական Կեդրոնի «Թանճուկեան» սրահին մէջ:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Թերէզ Պուտաքեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Վարդան Պուտաքեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Յակոբ Տիւզճեանեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ժոզէֆ Արիկեան եւ զաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր եւ հարագատին՝

ՄԵԼՔՈՆ ՊՈՒՏԱՔԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1931ին)

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 3 Մարտ 1997, երեկոյեան ժամը 5ին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ այսօր՝ Երեքշաբթի, 4 Մարտ, կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Պուրճ Համուտի Հայ Կաթողիկէ Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Հայ Կաթողիկէ գերեզմանատունը:

●Նեղկաց ընդունիլ իրրեւ մահագդ:

●Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Սին. Սաներրայի կից, Երեքշաբթի 4, Չորեքշաբթի 5 եւ Հինգշաբթի 6 Մարտին:

ԴԱՄԱՍԿՈՍ *ԴԱՄԱՍԿՈՍ*

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին Եփրեմ Պաղպուտարեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Նուպար Պաղպուտարեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ստեփան Պաղպուտարեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ժիրայր Պաղպուտարեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Նազարէթ Պապիկեան եւ զաւակունք
Տիար Յարութիւն Էօճիւրեան
Տէր Յովհաննէսեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ եւ հարագատին՝

ՆՈՒՐԻԶԱ ՊԱՂՊՈՒՏԱՐԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ ԷՕՃԻՒՐԵԱՆ, Ատանա, 1912ին)

մահը, որ պատահեցաւ Շարաթ, 1 Մարտ 1997ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Թաղման արարողութիւնը կատարուեցաւ նոյն օրը, կէսօրէ ետք ժամը 3.30ին, Դամասկոսի Ս. Մարգիս եկեղեցւոյ մէջ:

●Նեղկաց ընդունիլ իրրեւ մահագդ:

●Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը:

3

ՀԱՅՈՑ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱՅՈՒՄԻ...

քննուեցան Միջին Արեւելքի ուխտագնացութիւններու ամրորդական եւ 1997ի Օգոստոսին Ռումանիա, Խրիմ եւ Հայաստան կատարուելիք ուխտագնացութիւններու կապուած հարցերը:

Ժողովին իրենց մասնակցութիւնը բերին Հայաստանի գրօսաշրջութեան եւ առեւտուրի նախարար Գառնիկ Նանագիւլեան, որ իր կարգին տեղեկութիւններ փոխանցեց Հայաստանի մէջ գրօսաշրջութեան կարգաւորման հեռանկարներուն մասին, կայն առնչելով 1700ամեակի ուխտագնացութիւններուն:

Քննուեցան նաեւ ուխտագնացութեան հետ առնչուող յառաջիկայ հրատարակութիւններու հարցը, որոնք պիտի իրականանան երեք մակարդակի վրայ՝ հանրագիտարանային՝ Հայկական Հանրագիտարանի կողմէ «Ուղեցոյց Ուխտաւորներու եւ Զբօսաշրջիկներուն Համար», Հայկ Խաչատրեանի «Հայաստանի Ուխտավայրերը» (քարտէսներով) եւ հանրամատչելի բնոյթի գիրքեր: Երեւանեան այս հրատարակութիւններէն գատ, երեք այլ գրքոյկներ լոյս պիտի տեսնեն Անթիլիասի մէջ, «Ուխտն Ու Ուխտագնացութիւնը Հայ Եկեղեցւոյ Մէջ», տարեկան ուղեցոյցի ծրագիր եւ «Ուխտաւորի Աղօթագիրք»:

Քննարկուած են նաեւ ուխտաւորներու խորհրդանշական անցագիրներու, ծառատունկի, «Ուխտի Պատի» վերարերեալ հարցեր:

Յովնան արք. Տէրտէրեան յայտնեց, թէ ուխտավայրերը ընտրուած են յատուկ նպատակով մը, օրինակ՝ յառաջիկայ տարի՝ 1998ին, ընտրուած է Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան կեդրոնը եւ այդ ուխտագնացութիւնը նուիրուած պիտի ըլլայ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի տօնին, որ պիտի դառնայ առանցք մը 1998ի տօնակատարութեանց այնուհետեւ պիտի չարունակուի դէպի Երուսաղէմ, Թադէի վանք (Իրան) եւ վերջապէս 2001 թուականին նախատեսուած է հետիոտն ուխտագնացութիւն մը Հայաստանի հիւսիսէն եւ հարաւէն 100 000 հայեր պիտի հասնին Խոր Վիրապի վանքին, ուրկէ երեկոյեան ժամերուն երիտասարդները ջահերով պիտի քալեն մինչեւ Ս. Էջմիածին եւ Հայրապետական Պատարագով եւ Արեւագալի ժամերգութիւններով պիտի աւարտի առաջին ծրագիրը: Սրբազանը ըսաւ, որ ուխտագնացութիւնը պիտի դառնայ մնայուն չարժում մը Հայ ժողովուրդի կեանքին մէջ:

Ուխտատեղիներու հարցով, Սրբազանը ընդգծեց Տէր Զօրի պարագան, ըսելով, թէ անիկա մեր ժողովուրդի կեանքին խորհրդանիշն է, կեանքին աղբիւրն է, գոհութեան խորանն է: Հայ ժողովուրդը չի կրնար մոռնալ այն նահատակները, որոնք հայրենիքի կարօտը իրենց աչքերուն մէջ փակեցին իրենց աչքերը: Ուրեմն Տէր Զօր այցելութիւնը հաւատարմութեան ուխտի մը առիթն է նաեւ նահատակներուն մատնացոյց ըրած ուղին չարունակելու: Տէր Զօրը նաեւ մեզի կը փոխանցէ վճռակամութիւն մը, որ մենք այսօր ունինք ազատ եւ անկախ Հայաստան մը եւ ամբողջ ուժով տէր պիտի կանգնինք մեր ժողովուրդին եւ պետականութեան:

Սրբազան Հայրը մեծ կարեւորութեամբ անդրադարձաւ ուխտագնացութեան աւանդութեան, ըսելով, թէ անիկա հայ քրիստոնեայի կեանքին մէջ 1700 տարիներ չարունակ եղած է հաւատքի եւ կեանքի անյրաժան մասնդուխիներ եւ այս մասնայատուկ ժամանակաշրջանը նոր հանգրուանի մը պիտի առաջնորդէ մեր եկեղեցւոյ գաւակները, ի մասնաւորի երիտասարդութիւնը նոր սերունդը: Ահաւասիկ, 2001ի ուխտագնացութիւնը ոչ միայն աւարտը չէ ուխտագնացութեան այս չարքին, այլ նաեւ նոր սկիզբ մը պիտի հանդիսանայ, իւրաքանչիւր ուխտագնաց, ուխտագնացութեան մասնակցելէն ետք, պիտի անդամակցի ընկերութեան մը, որ կը կոչուի «Մշոյ Սուրբ Կարապետ» ընկերակցութիւն, եւ իր ամբողջ կեանքով ինքն իր մէջ պիտի դնէ այն պարտաւորութիւնը, կապուած մնալու Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ, որ հոգեւոր ժառանգութիւն մըն է: Յովնան արքեպիսկոպոս, պատասխանելով մամլոյ ներկայացուցիչներու հարցումներուն, յայտնեց, թէ այս ուխտագնացութիւնները պիտի կազմակերպուին առաւելապար հայորդիներուն համար, սակայն յանձնախումբը իր բոլոր ջանքերով կը փորձէ միջազգային իմաստով ալ տարածել ուխտագնացութեանց հարցը եւ առիթը ընձայել նաեւ օտարներուն, որպէսզի մասնակցին ուխտագնացութիւններուն: Այս իմաստով նկատի առնուած են նաեւ օտար լեզուներով հրատարակութիւններ, ինչպէս օրինակ՝ անգլերէն, ֆրանսերէն, ռուսերէն եւ արաբերէն, աւելի մատչելի ըլլալու համար ոչ հայ հաւատացեալներուն:

Սրբազան յայտնեց, թէ մօտ ապագային գրքոյկ մը լոյս պիտի տեսնէ, որուն մէջ արձարծուած պիտի ըլլան ուխտագնացութեան առնչուող բոլոր հարցերը, մասնակցութեան պայմաններէն սկսեալ մինչեւ ուխտատեղիներու մասին տեղեկութիւններ, որուն շնորհիւ հայ ապգի գաւակները կրնան քաղել բոլոր մանրամասնութիւնները:

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

30 ՄԱՅԻՍ 1997

Ծերանոցի Մայրերու Օրուան ճաշկերոյթ:
Կը խնդրուի չխաչաձեւել

ՃԱՆՈՒՅՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը *ընթեռնլի գիրով* (նախընտրաբար պարագային՝ նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԳԱՄԸՇԼԻ ԳԱՄԸՇԼԻ

ՅՈՎՍԷՓ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆի մահուան Ա. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 9 Մարտ 1997, Գամըշլիի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ. յաւարտ Ս. Պատարագի:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵԳԲԻԼ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՔԱԼԼԷՋ
ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Նիւթ.- ԿՆՈՋԱԿԱՆ ԱՒՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ
Menopause - Osteoporosis & Hormonal Replacement Therapy

Դասախօս.- **ՏՈՔԹ. ՍԹԵԼԼԱ ՄԷՅՃԼԸՐ**
(Ամերիկեան Համալսարանի Դասախօսութիւն եւ Բժշկական Խորհրդատու)

Տեղի կ՚ունենայ Հինգշաբթի, 7 Մարտ 1997, առաւօտեան ժամը 9.30ին, ՍԻՐԱՆ, ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Յուշասրահին մէջ:

● ՄԱՆՍԹ.- Դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ հայերէն լեզուով:

Լ. Օ. ԽԱՉԻ Ա. ՊՈՒԼՂՈՒՐՃԵԱՆ ԸՆԿԵՐԱ-ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՇԱՔԱՐԱԽՏԷ ՏԱՌԱՊՈՂ ԱՆՀԱՏՆԵՐՈՒ

Լ. Օ. Խաչի «Արաքսի Պուլղուրճեան» Ընկերա-Բժշկական Կեդրոնը, գործակցութեամբ տեղական եւ միջազգային կազմակերպութիւններու, մշակած է շաքարախտաւորներու համար յատուկ ծրագիր մը՝ հիւանդութիւններու կանխարգիլման ծիրին մէջ:

Բոլոր այն անհատները, որոնք շաքարախտաւոր են եւ կը փափաքին կանոնաւոր ձեւով հետեւիլ «Ա. Պուլղուրճեան» Ընկերա-Բժշկական Կեդրոնի բժշկական խնամքին, կրնան դիմել Լ. Օ. Խաչի «Ա. Պուլղուրճեան» Կեդրոնի նախագուշական բաժանմունքը, մինչեւ 15 Մարտ 1997, առաւօտեան ժամը 8.00էն մինչեւ կէսօրէ ետք ժամը 2.00:

Սպասարկութիւնը պիտի ընդգրկէ բժշկական քննութիւններ (ընդհանուր մարմնի, աչքի), տարրալուծարանի քննութիւններ, ինչպէս՝ F.B.S., HBA1C շաքարի քննութիւններ եւ այլն, եւ շաքարախտաւորներուն յատուկ սննդականոնի դաստիարակչական ցուցմունքներ՝ մասնագէտներու կողմէ:

«Ա. ՊՈՒԼՂՈՒՐՃԵԱՆ» ԿԵԴՐՈՆԻ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ (ALBA)
- ՊԱԼԱՄԱՆՏԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ -

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Կը ներկայացնեն

ԼԻՏԻԱ ՉԱԳԸՐԵԱՆի

ԻՒՂԱՆԿԱՐ ԳՈՐԾԵՐԸ

Բացումը տեղի պիտի ունենայ Չորեքշաբթի, 5 Մարտ 1997, երեկոյեան ժամը 6ին, «ALBA» ցուցասրահին մէջ (Սին Էլ Ֆիլ)

Ցուցահանդէսը պիտի շարունակուի մինչեւ 14 Մարտ 1997, ժամը 10էն 19:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիար Արսէն Գայուստեան եւ դստերք՝ Սիլվա եւ Սեդա
Տէր եւ տիկին Տիգրան Գայուստեան եւ գաւակունք
Տիկին Ատրինէ Բարսեղեան
Տէր եւ տիկին Գրիգոր Բարսեղեան եւ գաւակունք
Տիկին Անահիտ Նախնիքեան եւ գաւակունք
Գայուստեան եղբարք եւ ընտանիք
Տէր եւ տիկին Աւետիս Գագանճեան եւ գաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց կնոջ, մօր, քրոջ, գաւկին, մեծ մօր եւ հարագատին՝

ԼՈՒՍԻՆ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆԻ
(ծնեալ՝ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ)

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 2 Մարտ 1997ի առաւօտուն:

Թաղման արարողութիւնը կատարուեցաւ Երկուշաբթի, 3 Մարտ, կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Նոր Մարաշ թաղի Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

- Ներկայս ընդունիլ իրրեւ մահագդ:
- Յաւակցութիւնները կ՚ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Մար Եուսէֆ հիւանդանոցին կից, «Լուսիտաս» շէնք, Ա. յարկ:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Սիլվա Մելքոնեան
Օր. Տալիտա Մելքոնեան
Տէր եւ տիկին Միմոն եւ Կարօ Մելքոնեան
Տէր եւ տիկին Մարկոս Փանոսեան
Տէր եւ տիկին Կարօ Մելքոնեան
Տէր եւ տիկին Քարլօ Մելքոնեան
Տէր եւ տիկին Ոսկան Արսլանեան
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր եւ հարագատին՝

ՆՈՒՊԱՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 1 Մարտ 1997, կէսօրէ ետք ժամը 1ին, «Սիթի Հոսփիթըլ»ի մէջ, սրտի կաթուածի հետեւանքով:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Կիրակի, 2 Մարտ, կէսօրուան ժամը 12ին, Զայքայի Հայ Կաթողիկէ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Ֆրրն Շրպլէի Ազգային գերեզմանատունը:

- Ներկայս ընդունիլ իրրեւ մահագդ:
- Յաւակցութիւնները կ՚ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Զայքա, Երկուշաբթի 3 եւ Երեքշաբթի 4 Մարտին:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «ՌՈՒԲԷՆ ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ ԽԹՄԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

29 ՄԱՐՏ 1997

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

● Ֆաուար Անթիլիասէն առաջ, մայր պողոտայի վրայ, հրդ յարկ, 200 մ. քառ., լայն *թերաստով* եւ ծովահայեաց:
Հեռ. +12863:

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆՆԵՐՈՒՆ ԿԱՄ ԳՈՐԾԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԻ՞Ք ՈՒՆԻՔ

Հեռաձայնեցէք 03-307703 եւ 01-267019 թիւերուն:

Կ՚ՈՒԶՈՒԻ

● Վաճառող օրիորդներ La Fraige վաճառատան համար. Զալքա: Հեռ. 01-895733, 01-886544:

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

● Պուրճ Համուտ, Նոր Ատանա թաղ, 2 ննջասենեակ եւ հիւրասրահ, 3րդ յարկ: Հեռ. 01-262622 եւ 03-305110:

Կ՚ՈՒԶՈՒԻ

● Ծախող օրիորդներ՝ Պուրճ Համուտի եւ Զալքայի մէջ գտնուող երկու վաճառատուներու համար: Հեռ. 01-267019 եւ 03-307703:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

● Ներսես Նալպանտեանի մահուան առիթով, փոխանակ ծաղկեպսակի Սրբոց Գառնանից Մանկանց եկեղեցւոյ հաստատութեան ուղարկուած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.-

Սիմոնեան ընտանիք 5.000 լ.ո., տէր եւ տիկին Վիգէն Հապէշեան 20.000 լ.ո., Ֆիլիփ Եամիլ 10.000 լ.ո., տէր եւ տիկին Սարգիս Պերդուտեան 10.000 լ.ո., տիար Միւսաք Թերզեան 20 ամ. տոլար, տէր եւ տիկին Վազգէն Հապէշեան 20 ամ. տոլար, տէր եւ տիկին Սարգիս Միհրանեան (ՆՈՒԿԱ) 15 ամ. տոլար, Աւետեան Մարտինի 20 ամ. տոլար:

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

3 ՄԱՅԻՍ 1997

ԱԶԳ. ՁԱՐԱԼ ՊԱՇԵԱՆ - ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ ՎՐԺ.

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

BOGHOS OPTIC
ԺՏԷՅՏԷԻ ՕԹՈՍԹՐԱՍ
Հեռ. 870016

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱԶԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ԱՖՀԻԼի մօտ

- ՆՈՒԱՃԱԳՈՑՆ սակերով
- ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՑՆ խնամք
- Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից, Հեռ. 263324

☆ ԱՍՏՂԵՐԸ ☆

Կը կարդաք

☆ *ԽՈՒՅ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)*

Աշխատասիրի մարդիկ մէջ ձեր օրը պիտի բլլայ հոյակերտ եւ պիտի աւարտէ ձեր գործը: Պիտի ունենաք լաւ հանդիպումներ բարեկամներու հետ:

☆ *ՅՈՒԼ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)*

Համբերատարութիւնը ձեր մեծագոյն առաքինութիւնն է: Երաժշտութիւն մը պիտի ցոյց պիտի տայ ձեր հանդարտութիւնը ու պիտի զարմացնէ բոլորը:

☆ *ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)*

Զոփաւոր կերպով պրամ յատկացուցէք բախտի խաղին. երկիւղիր ձեզի պիտի ժպտի վարանոտ կերպով: Ապահովեցէք ձեր բախտին:

☆ *ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)*

Մոռցուած հարց մը գարձեալ պիտի բերէ անդաստի վրայ: Երկմտիլ աւելի մը, որ իր կարծիքով եւ նոր միտքերով օգնէ ձեզի ձեր ծրագիրը յաջողցնելու:

☆ *ԱՌԻՒԾ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)*

Հրաւէր մը պիտի առանուի, որուն ընթացքին պիտի հանդիպիք անձի մը, որ պիտի օգնէ ձեզի ձեր հարցերը լուծելու:

☆ *ԿՈՅՄ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)*

Պատանիի մը հարցը պիտի գրաւէ ձեր ուշադրութիւնը, որուն համար ժամանակ պիտի տրամադրէք ու զայն դուրս պիտի բերէք իր գժուարութիւններէն:

☆ *ԿՇԻՌՈ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)*

Ընտանեկան յարկին տակ պատ մը խոովութիւն պիտի սիրէ: Խուսափեցէք փշոտ հարցերու շուրջ վիճաբանելէ. հարցերը լուծեցէք յարատեւութեամբ:

☆ *ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)*

Սանձ մը դրէք ձեր բուռն գործունէութեան: Մի՛ չրդապզրտուիր, որովհետեւ ամէն հարց կը կարգադրուի ձեր մը համբերատարութեամբ:

☆ *ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)*

Փոքր ձանձրոյքը ձեզ պիտի մաաւոգէ: Աշխատեցուցէք ձեր գործունէութիւնը, ինչ մրցակցութեան էլ հանդիպիք ու պիտի նկատէ, թէ ամէն ինչ կարգադրուած է:

☆ *ԱՅՇԵՂՋԻՒ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)*

Որեւէ առնչի աւելի պիտի ցուցաբերէք լաւ տրամադրութիւն: Արդարեւ, ձեր գաղափարները իրագործուելու են ու յաջող: Պիտի յաջողիք:

☆ *ՄՕՎԱՆՈՅՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)*

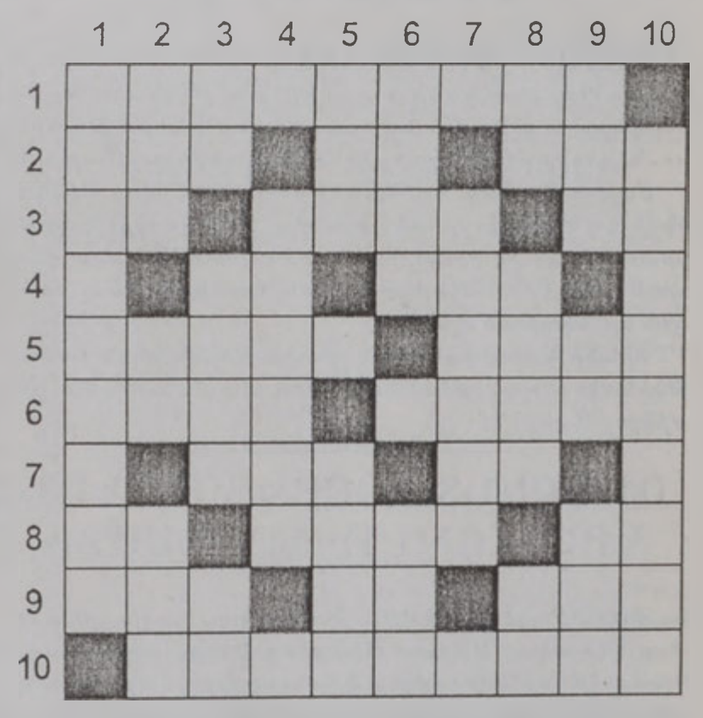
Ամէն մարդ չի գնահատեր ձեր ինքնատիպ կեցուածքը. շատ հեռու մի՛ երթաք, մի՛ չափազանցէք, որովհետեւ կրնաք միջադէպեր առիթել:

☆ *ՋՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)*

Երկ ձախողութիւններ պատահին ձեր գործին մէջ, չուտով մի՛ ընկրկիք, այլ համբերեցէք ու բաւարարութեամբ դիմագրաւեցէք առիթները:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 3619

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

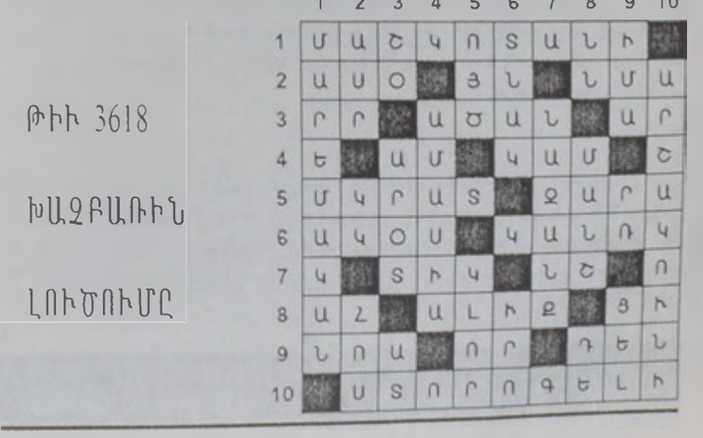

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Դերենիկ Դեմիրճեանի երկերէն:
2. Անցած - Այրուբէնէն - Կափարիչ փակելու ձեւի:
3. Դրկից տուեր - Փքին - Յուցական ածական:
4. Կրկնուած բադաճաններ - Ուրոյն, ջոկ:
5. Բիւգանդացի կայսր - Խաղ:
6. Հայ երգիծագիր - Ոչխարի մորթ:
7. Մանգաղի կոթ - Ցաւի ձիչ:
8. Մտացական ածական - Շագանակ - Անձնական դերանուն:
9. Հրաւէր - Մայրատ ժպտալէն - Փտութիւն (հակ.):
10. Ցանձանձիչ, հայթայթող:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Կանուխ մահացած:
2. Անհատ - Տիւ ու գիչեր - Լուսաւորութեան միջոց:
3. Իրերայաջորդ գիրեր - Սանտրուած երկարաթել բուրդ - Տառի մը անուններ:
4. Հայրենի աղէտահար քաղաք:
5. Ուրիչ - Ցիսուսի նախահայրերէն:
6. Թերի, պակասաւոր - Պղտոր գետի թանձր մրուր:
7. Փորագրութեամբ ստացուած ստեղծագործութիւն:
8. Իրերայաջորդ գիրեր - Գիւղացիի կօշիկ - Կրկնուած բադաճաններ:
9. Մորթի կեղեւանք - Ժխտական մասնիկ - Արական անուն:
10. Մանր մարախներ:

ԹԻՒ 3618

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ԻՐԱՆ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԷՆ ԵՏՔ ԱՐՏԱՊԻԼ ԱՂԷՏԵԱԼ ԳՕՏԻ

ԹԵՀԵՐԱՆ, 3 (ՌԷՕԹԸՐ)- Երկուշաբթի օր, հիւսիսարեւմտեան Իրանի մէջ Ուրրաթ օր տեղի ունեցած երկրաշարժին գոհերուն թիւը բարձրացաւ 965ի, մինչ փրկարար խմբակներ կը շարունակէին չորքներ հետախուզել՝ գնահատումը կատարելու համար երկու օրուան մէջ Արտապիլի չորքներ երկրորդ անգամ հարուածած երկրաշարժին հասցուցած վնասներուն:

5.2 աստիճան ռիխթըը ուժգնութեամբ չարժր տեղի ունեցած կր կիրակի գիշեր, 2 օր ետք՝ 5.5 աստիճան ռիխթըը ուժգնութեամբ աւելի ուժեղ չարժ մր, որ չուրջ 36 հագար հոգի անտուն ձգած կր:

«ԻՐՆԱ» լրատու գործակալութիւնը յայտնեց, թէ Ուրրաթ օրուան Արտապիլի երկրաշարժէն ասդին մօտաւորապէս 350 յետ-ցնցումներ արձանագրուած են:

Իրանեան մամուլը յայտնեց, որ Յեղափոխութեան Պահակներ եւ բանակային միաւորներ միացած են 5 հագար հոգիէ բաղկացած փրկարար խմբակներուն:

Թեհրանի մէջ ՄԱԿի աշխատանքները համակարգող Մայքըլ Շուլենպրրկ բսաւ, թէ ՄԱԿ կր ծրագրէ միջազգային օժանդակութիւն ապահովել: Իրան կ'ողջունէ նման օժանդակութիւն մր:

● ԹՈՔՕՒՈՅԻ հարաւ-արեւմտեան հրարխային մէկ գօտին երէկ ցնցուեցաւ հարիւրաւոր փոքր երկրաշարժներով, առանց վնասներ պատճառելու:

ՃԵՊԸՆԹԱՑԻ ԱՀԱԻՈՐ ԱՐԿԱԾ ՓԱՔԻՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

ԽԱՆՈՒԱՀ, 3 (ՌԷՕԹԸՐ)- Աւելի քան 126 գոհեր արձանագրուեցան Երկուշաբթի օր Փաքիստանի մէջ, երբ ճամբորդատար ճեպընթաց մր գիծէն չեղելով բախում ունեցաւ այլ ճեպընթացի մր հետ:

Փունճապի գլխաւոր նախարար Շահպազ Շարիֆ յայտնեց, որ վարչապետ Նաուազ Շարիֆ պահանջած է քննութիւն բանալ այս ահաւոր արկածին չուրջ՝ ստուգելու համար պատճառները:

219 ՔԻԻՐՏ ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐՆԵՐ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

ԱՆԳԱՐԱ, 3 (ՌԷՕԹԸՐ)- Թուրքիոյ ապահովութեան ուժերը 219 քիւրտ ընդդիմադիրներ սպաննած են հարաւ-արեւելեան չրջաններուն մէջ, անցնող երկու ամիսներուն տեղի ունեցած բախումներու ընթացքին, հաղորդեց «Անատոլու» լրատու գործակալութիւնը, երկուշաբթի օր: Զոհերը անդամ են Քիւրտիստանի Աչխատաւորական Կուսակցութեան:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ ՎԵՑԵՐՈՐԴ ԹԵԿՆԱԾՈՒ ԻՐԱՆԻ ՄԷՋ

ԹԵՀԵՐԱՆ, 3 (ՌԷՕԹԸՐ)- ՄԱԿի մօտ Իրանի նախկին դեսպաններէն մէկը Երկուշաբթի օր իր թեկնածութիւնը ներկայացուց Իրանի նախագահական ընտրութիւններուն, որոնք տեղի պիտի ունենան յաւելիկայ Մայիսին:

Սայիտ Ռահմայի Խորասանի գարդ վեցերորդ թեկնածուն է: Կիրակի օր ան յայտնեց, որ մօտ օրէն պիտի հրապարակէ իր ծրագիրը: Խորասանի ՄԱԿի մօտ դեսպան եղած է 1980ական թուականներուն: Ան նաեւ նախկին երեսփոխան մրն է:

Իրանի նախագահական ընտրութիւններուն համար թեկնածուները արձանագրուելու պայմանաժամ ունին մինչեւ Ապրիլ 21:

ՌԻՖՔԻՆՏ ՉՕՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

ՓԱՐԻԶ, 3 (ՌԷՕԹԸՐ)- Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարար Մայքրմ Ռիֆքինտ Երկուշաբթի օր գործակցութեան կոչ ուղղեց Ֆրանսայի ազգային կառավարութիւններու եւ խորհրդարաններու իչխանութեանց յաւելեալ մաչումր կանխարգիլելու համար, Եւրոպական Միութեան մէջ դաչնակցային դրութեան հաստատումով:

Միջազգային Յարաբերութեանց Ֆրանսական Հիմնարկին մէջ խօսք առնելով, Ռիֆքինտ բսաւ, որ Բրիտանիա պիտի չդնդունի Եւրոպական Միութեան կողմէ որդեգրուած որեւէ որոչում՝ արտաքին հարցերու կամ գաղթի կապուած, որ կրնայ հիմնականօրէն ազդել իր ազգային չահերուն:

ՁՕՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ՝ ՓԱՔՐԱՅԻ ...

2

Պատուիրակութեան բաները հաղորդեց, որ պետական պատասխանատուները խոստացած են յարգել յիչեալ գիւղերու իրաւունքները:

ԱՐԻՏԻ ԳՈՀ ՉԷ

Նախօրար Ուալիտ Ժոմպլաթի խորհրդական Ղազի Արիտի դժգոհութիւն արտայայտեց քաղաքապետական ընտրութիւններու օրկնքի նախագիծին մասին, դիտել տալով, որ անիկա քաղաքապետարանները կր պարպէ իրենց իմաստէն եւ գանոնք կր գրկէ ինքնակառավարման իրաւունքէն:

ԿՈՉ

Հիւսիսի Նահանգապետ Խալիլ Հինտի կոչ ուղղեց չրջանի բնակիչներուն, որպէսզի օժանդակեն ընտրական յուցակներու սրբագրումի աչխատանքներուն եւ փութան ընտրական քարտի դիմումները ներկայացնելու թաղապետներուն:

ՌՈՒՍԻԱ

ԵԼՑԻՆ ԱՇԽՈՅԺ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ ԿՐԵՄԼԻՆ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 3 (ՌԷՕԹԸՐ)- Ռուսիոյ նախագահ Պորիս Ելցին Երկուշաբթի օր տեսակցութիւն ունեցաւ Եւրոպական Խորհուրդի նախագահ Ժակ Սանթէրի եւ Հոլանտայի վարչապետ Վիմ Քոքի հետ, որուն երկիրը ներկայիս Եւրոպական Միութեան նախագահն է:

Այս չաբաթ Ելցինի համար պիտի բլայ փորձաքար մր հիւանդութեան պատճառով կրեմլինէն իր երկարատեւ բացակայութենէն ետք: Ան հետամուտ պիտի բլայ կառավարական փոփոխութեան, խորհրդարանին առջեւ բանալի խօսք մր պիտի արտասանէ եւ գերաստիճան մր պիտի գումարէ Պիեռուուսիոյ նախագահ Ալեքսանտր Լուքաչենքոյի հետ:

Սանթէր եւ Քոք առաւօտուն տեսակցութիւն ունեցած էին վարչապետ Վիքթոր Չեռնոմիրտինի հետ, որ անոնց յայտնած է, թէ Ելցինի հետ իրենց հանդիպումր «նոր թափ մր պիտի տայ» Եւրոպական Միութեան եւ Մոսկուայի միջեւ յարաբերութիւններուն:

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ «ՌԷՕԼՕ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

ՓԱՐԻԶ, 3 (ՌԷՕԹԸՐ)- Ինքնաչարժներու «Ռեolio» ընկերութեան սենտիքաները Երկուշաբթի օր գումարած ժողովէ մր ետք յայտնեցին, թէ որոչած են Ֆրանսայի, Պելճիքայի եւ Սպանիոյ «Ռեolio»ի բոլոր գործարաններուն մէջ մէկ ժամուան գործադուլի դիմել:

Անոնք աւելցուցին, որ այս քայլը հակադարձութիւն է Պրիւքսէլի մօտ Վիլվուրտ գործարանին փակման որոչումին եւ Ֆրանսայի մէջ նախատեսուած կարգ մր աչխատանքներու ջնջումին:

ԹԱՐԷՔ ԱԶԻԶ ՄՈՍԿՈՒԱ Կ'ԱՅՑԵԼԷ

ՊԱՂՏԱՏ, 3 (ՌԷՕԹԸՐ)- Իրաքի փոխ վարչապետ Թարկ Ագիզ Երկուշաբթի օր Մոսկուա ուղղուեցաւ ապահովելու համար Ռուսիոյ օժանդակութիւնը քարիւղի արտածման կաչկանդումները մեղմացնելու իր ճիգին, հաղորդեց պաչտօնական լրատու գործակալութիւնը:

Ռուս պաչտօնատարներու հետ տեսակցութիւններու ընթացքին, Ագիզ պիտի արծարծէ նաեւ Իրաքի մէջ կործանարար գէնքերու ոնջոնջման ՄԱԿի ծրագիրը եւ ամպարկոն ջնջելու կարելիութիւնները:

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՓԱՐԻԶ - ՌԻԱՏ ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՁԱՐԳԱՑՆԵԼՈՒ ՀԵՌԱՆԿԱՐՈՎ

ՏՈԻՊԱՅ, 3 (ՌԷՕԹԸՐ)- Ֆրանսայի բանակի հրամանատար գօրավար Ժան Ֆիլիփ Տուն Երկուշաբթի օր տեսակցութիւն մր ունեցաւ սկուտցի իր պաչտօնակիցին՝ Սալիհ Մուհայայի հետ՝ քննարկելու համար կիւորական գործակցութիւնը գարգացնելու կարելիութիւններր, յայտնեց Ռիատի մօտ ֆրանսական դեսպանատունը:

Միւս կողմէ, Սկուտական Արարիոյ պաչտպանութեան նախարար իչխան Սուլթան Զորեքչաբթի օր փարիզ պիտի այցելէ տեսակցութիւն մր ունենալու համար նախագահ Ժաք Շիրաքի հետ:

ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՓՈՐՁԷ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏԵԼ ԻՐ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 (ՌԷՕԹԸՐ)- Բրիտանիոյ Պահպանողական կառավարութիւնը Երկուշաբթի օր փորձեց իր ներքին միասնականութիւնը վերահաստատել, առողջապահութեան նախարար Սթեֆան Տորլի հակասական յայտարարութիւններէն ետք:

Մերժելէ ետք Եւրոպական Միացեալ Դրամանիչին կանխահաստօրէն մաս կազմելու Բրիտանիոյ ընտրանքը, առողջապահութեան նախարարը քանի մր ժամ ետք ետպարձ կատարեց իր յայտարարութենէն, իչխող կուսակցութեան չարքերուն մէջ դարձեալ վերաբանալով բանավէճը Եւրոպայի Միութեան վերաբերեալ:

ՔԼԻՆԹԸՆ ԱՆՎՍՏԱՀՈՒԹԵԱՆ...

1

է որ Ուաչինկթրն յստակ կեցուածք մր որդեգրէ Երուսաղէմի եւ րնակեցման քաղաքականութեան հանդէպ եւ չարտօնէ նման խախտումներ Աչրաուի գործադուլը, որ Երուսաղէմի մէջ րնակեցման վայրերու կառուցումր ո՛չ միայն ապօրինի է, այլ նաեւ կործանարար եւ հրահրիչ քայլ մրն է, որ կրնայ ականահարել խաղաղութեան ամրողջ գործընթացը: Ան աւելցուց, որ պաղեստինցիները ճեռնածալ պիտի չմնան Իսրայէլի այս խախտումներուն դէմ: Աչրաուի թէեւ չրսաւ, թէ պաղեստինցիները ի նչ պիտի րնեն, սակայն ան նչեց, որ կացութիւնը ծայր աստիճան լարուած է եւ չուտով կրնայ բռնկիլ:

ՄԻՆՉ ԽՈՒՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ ԱԼ-ՊԱՆԻՈՅ ՀԱՐԱՒԸ

ՊԵՐԻՇԱ ՆԱԽԱԳԱՀ ՎԵՐԸՆՏՐՈՒԵՑԱՒ

Ալպանիոյ նախագահ Սալի Պերիչա երէկ նախագահ վերընտրուեցաւ խորհրդարանին կողմէ, որ օր մր առաջ միաձայնութեամբ որոչած էր ստիպողական վիճակի դրութիւն հաստատել երկրին մէջ, իրրեւ հակագրեցութիւն հարաւի մէջ տեղի ունեցող կիներ խռովութիւններուն:

Խորհրդարանր աւելի ուչ յայտարարած էր, թէ հարաւի մէջ «կիներ ըմբոստներ»ու դէմ առանց գգուչացումի կրակ պիտի բացուի, եթէ անոնք մինչեւ Երկուշաբթի յետմիջօրէին իրենց գէնքերը չյանձնեն: Խորհրդարանը դիմեց նաեւ ստիպողական այլ միջոցառումներու, ներառեալ տեղեկատու աղբիւրներր հսկողութեան տակ պահելու եւ գինուորական ծառայութիւնը երկարաձգելու որոչումները:

Կիրակի օր, հարաւային չրջաններուն մէջ տեղի ունեցած բախումները խլած են առնուազն 4 գոհ, ներառեալ 8 տարեկան աղջրնակ մր, ինչպէս նաեւ արձանագրուած են մեծ թիւով վիրաւորներ:

Երէկ, երկրին իչխանութիւնները օտարներուն թեյադրեցին հեռանալ հարաւային չրջաններէն:

Միւս կողմէ, Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարար Մայքրմ Ռիֆքինտ երէկ պահանջեց վերջ տալ Ալպանիոյ մէջ լրագրողներու հալածանքին եւ կոչ ուղղեց երկրին դեկավարներուն, որպեսզիրեալ ժողովրդավարական միջոցառումներ:

(ՌԷՕԹԸՐ)

ԱԼՃԵՐԻԱ - ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆՆԵՐԸ Կ'ՈՊՉՈՒՆԵՆ

Միւս կողմէ, Ալճերիոյ Իսլամական Արմատական կուսակցութիւնը ողջունեց Ֆրանսայի կառավարութեան Ալժէի ներքին հարցերուն միջամուխ չբլլայուն որոչումը:

«Համաս»ի դեկավար Մահմուտ Նահնահ դիտել տուաւ, որ Ալճերիոյ հարցերուն չխառնուելու եւ երկրին գերիչխանութիւնը յարգելու Փարիզի կեցուածքը կր հակադրուի Եւրօ-Խորհրդարանի քաղաքականութեան, որ կր փորձէ միջամտել Ալճերիոյ սահմանադրական եւ ներքին հարցերուն:

ԱՆԿԱՐԱ, 3 (ՌԷՕԹԸՐ)- Թուրքիա երէկ յայտարարեց, թէ կ'ուզէ վերջ դնել Իրանի հետ դիւանագիտական այն տագնապին, որ ստեղծուած էր Թուրքիոյ մօտ Իրանի դեսպանին Անգարայի մէջ տեղի ունեցած իսլամական գոյցի մր մասնակցութեան պատճառով:

Թուրքիա - Իրան յարաբերութիւններու բարելաւման նպատակով, Թուրք բանագնաց Ալի Թուչկան ժամանեց Թեհրան եւ Թուրքիոյ նախագահ Սիւլէյման Տեմիրէլէն նամակ մր յանձնեց Իրանի նախագահ Ռաֆսանճանիի: Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան մէկ բանրերը յայտարարեց, որ այս այցելութեան նպատակն է րնդգծել, որ երկու սահմանակից երկիրներ պէտք է մչակեն ու պահեն բարիդրացնութեան յարաբերութիւնները:

Նչենք, որ Թուրքիոյ եւ Իրանի յարաբերութիւնները էնթարկուեցան յամախակի ցնցումներու, յատկապէս Թուրքիոյ մէջ իսլամականներու իչխանութեան հասնելէն ետք, անցեալ Յունիսին:

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԻՒՏՃԷՆ ՅԱՒԵԼՈՒՄ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱԾ Է

Չինաստան 1997ի պաչտպանութեան իր պիւտճէն 14.7 առ հարիւրով աւելցուցած է, սակայն չինական բանակր, որ աչխարհի մեծագոյնն է, կր չարունակ նիւթական տագնապ դիմագրաւել ու կարողութիւնր չունի արդիական գէնքեր գնելու, յայտնեցին արեւմուտքի գինուորական մասնագէտներ, երէկ:

Միւս կողմէ, ճափոնցի գինուորական մեկնաբաններ երէկ բսին, թէ հակառակ անոր, որ Չինաստանի պաչտպանութեան պիւտճէն յաւելում արձանագրած է, սակայն մեծ վտանգ չի սպառնար իրեն սահմանակից երկիրներուն, բացի՝ Թայուանէն:

● 2 ՇԱԲԱԹ առաջ մահացած Տենկ Սիաօ Փինկի այրին երէկ անոր աճիւններուն մոխիրր նետեց Չինաստանի ծովուն մէկ, համաձայն նախկին դեկավարին փափաքին:

(ՌԷՕԹԸՐ)

ԱԼՃԵՐԻԱ ԿԸ ՓՈՐՁԷ ԻՐ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԲԱՐԵԼԱՒԵԼ ԻՐԱՆԻ ՀԵՏ

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԼԵՊՈ.- Հիւսիսային բորնագի մր կիրակի օր Սէուլէն բաղարական ապաստանեալի իրաւունր նկնդրած է: Ըստ մամլոյ տեղեկութեանց, Զանկ Չոլ-Հօ նախկին բաղաքական բանտարկեալ մր եղած է:

ԼԻՄԱ.- 13 գոհ եւ 3 վիրաւոր արձանագրուած են կիրակի գիշեր, փերուի Անտեաններուն մէջ տեղի ունեցած արկածի մր հետեւանքով: Ձամբորդատար օթոպուս մր բախած է փոքր փոխադրակառքի մր:

ՊԵԼՃԻՔԱ.- Հիւսիսային Իրլանտայի մէջ ապահովութեան ուժերը կիրակի օր ձախողութեան մատնած են ԻՐԱՆի մէկ յարձակումր, երբ գաած եւ չկզբագործած նռնակ մր:

ԹԵՀԵՐԱՆ.- Հիւսիսարեւմտեան Իրանի մէջ ոսկիականութիւնը 50 հոգի ձերբակալած է, լրտեսութեան ամբաստանութեամբ:

ԱՀԱԶԱՁՈ.- 24 տարեկան բորսիքացի մր կիրակի օր գոհր գացած է իր փոխադրած ռումբին: Դէպքը տեղի ունեցած է իր ծնողքին տան առջեւ:

ԱՊՈՒ ՏԱՊԻ.- Իրան 1996ին 300 միլիոն տոլար ծախսած է կանխարգիլելու համար Աֆղանիստանէն եւ Փաքիստանէն մաքսանենգներու անցքր իրանեան հողամասերէն:

ՔՈՐԱՉԻ.- Փաքիստանի պաչտօնագրկուած վարչապետ Պենազիր Պուտօ նրկ բսաւ, որ իր արգելափակուած ամուսինր որեւէ բշնամութիւն չունի իր եղբօր դէմ, որ Սեպտեմբերին Քարաչիի մէջ ոստիկանութեան կողմէ սպաննուած էր:

ՊԵՐԼԻՆ.- Արեւելեան գերմանացի նախկին սահմանապահ 2 գինուորներու պատաւարութիւնր սկսաւ երէկ, 1962ին տեղի ունեցած սպանութեան մր հարցով: Զոհր՝ փեթեր Ֆեչթըր պերլինի պատէն անցքին պահուն վիրաւորուած կր եւ արիւնաքամ մահացած:

(ՌԷՕԹԸՐ)

Speedway
BLANCO CENTER
ՀԵՌ. 585545-268962
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
● ՀԱՒ ՔԻԵԻԵԼՆ ՊԱՏՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ
● ՏԱՊԿՈՒՄՆԵՐ
● ԳԵՏՆԱԽՆՁՈՐ
● ԱՂՑԱՆ
— ԿԱՄ —
● ՔՈՒՐԼԷՔ ՍՈՒՆԿՈՎ ՔԸՉՊՈՒՐՊՅՈՎ ԵՒ ՍԻՏՈՐՈՎ
● ՏԱՊԿՈՒՄՆԵՐ
● ԳԵՏՆԱԽՆՁՈՐ
● ԱՂՑԱՆ

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. ԽՄԲ. 239186 (ՊԷՅՐՈՒԹ), 260780-583026 (ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ), 260115 (ՏՊԱՐԱՆ)
AZTAG, TEL.RED. 239186 (BEIRUT), 260780-583026 (BOURJ HAMMOUD), 260115 (IMP.), P.O.B. 80860, BOURJ HAMMOUD
ԱԶԴԱԿ
هاتف دار التحرير ٢٣٩١٨٦ - بيروت - المطبعة ٢٦٠١١٥
٥٨٣٠٢٦-٢٦٠٧٨٠ برج حمود - ص.ب ٨٠٨٦٠ برج حمود
أزتاك